

OKTOBER 1987, ŠTEVILKA 9

Preprečujmo požare

V sodelovanju z gasilskimi društvi so po nekaterih osnovnih šolah lepo zaživela društva Mladi gasilec. O njihovih pomembnostih in koristih bi lahko veliko napisali.

Mesec oktober je z družbenimi prizadevanji postal mesec požarne varnosti. V okviru aktivnosti, ki se izvajajo v tem mesecu, je bil v nedeljo, 11. oktobra, izveden 4. občinski kviz na temo Preprečujmo požare. Tokrat je potekal v osnovni šoli Šmartno. V znanju o preprečevanju požarov so se pomerili pionirji z Dol, Jevnice, Kresnic, Šmartna, Vač in Zavrstnika. Komisija, ki je ocenjevala njihove odgovore, ni imela lahkega dela. Znanje skupin je zah-

tevalo še dodatna vprašanja, kar je tekmovalno vzdušje še povečalo.

Ekipe so se uvrstile takole:

1. Pionirsko društvo Mladi gasilec Vače, 2. PDGM Jevnica, 3. PDGM Šmartno, 4. PDGM Dole, 5. PDGM Kresnice in 6. PDGM Zavrstnik.

Ekipe so bile nagrajene. Občinska gasilska zveza je prve tri nagradila z gasilnimi aparati. Vse ekipe so prejele priznanje za sodelovanje. Šmarsko pionirsko društvo je tekmovalce obdarovalo s spominskim darilom, izdelanim doma, in glasilom Plamenček, ki je za to priložnost nastalo s sodelovanjem učencev in pedagoških delavcev osnovne šole ter gasilskega društva Šmartno.

Na tem srečanju je Občinska gasilska zveza podelila za delo na področju gasilstva, predvsem pa za delo z mladimi, dve priznanji. Prejela sta ga Vida Vidic iz Jevnice in Marko Štefanec iz Šmartna.

Vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je 4. občinski kviz Preprečujmo požare uspel, se v imenu vseh mentorjev omenjenih pionirskih društev Mladi gasilec lepo zahvaljujem, posebno še šmarski Usnjarni in gasilskemu društvu Šmartno, ki sta akcijo podprla z velikim razumevanjem.

Lojzka Koritnik

Minuta tišine

*Za padle,
za tiste, ki spijo pod rušo neznano svoj rani sen
sredi zemlje pomladne
in čiste,
v objemu neugnanih, kot materne prsi nabreklih semen,
za mrtve
očete in brate in sestre, žene in otroke,
za svete žrtve —
kakor sejanci pred delom na praznični njivi,
tovariši živi
odpiramo roke
in srca
za breme spomina, spomina
v minuti tišine.*

B. Fatur

varujmo
naše okolje
pred požari

oktober -
mesec varstva
pred požari

Učenci z zanimanjem opazujejo, kako se gasi požar. (Foto: M. Suštaršič)

Komemoracije ob dnevu mrtvih

Komemoracije ob dnevu mrtvih bodo 30. in 31. oktobra 1987 po naslednjem razporedu:

30. oktobra 1987:

Šmartno pri Litiji ob 16.00 — sodeluje Zvon
Javorski Pil ob 14.30 — sodeluje godba

31. oktobra 1987:

Velika Štanga ob 15.30 — sodeluje godba
Litija ob 17.00 — sodelujeta godba in Lipa
Sava ob 18.00 — sodeluje godba
Velika Kostrevnica ob 17.00 — sodeluje Zvon
Jevnica ob 16.30 — sodeluje KUD Jevnica
Kresnice ob 18.00

Na Vačah in Polšniku bosta komemoraciji 1. novembra ob 11. uri.

Krajevne skupnosti, ki niso navedene v tem razporedu, naj same organizirajo komemoracije pred pomniki ali grobišči NOB v krajevni skupnosti ob primernem času in dnevu. Krajevna skupnost Štangarske Poljane pa naj sodeluje v komemoraciji v Šmartnem ali v Veliki Štangi.

Zaskrbljujoče je, da se manjša delež akumulacije

Tik pred zaključkom redakcije oktobrske številke smo se o gospodarjenju v litijski občini v letošnjih 9. mesecih pogovarjali s predsednikom IS SO Litija tovarišem Bojanom MIHELIČEM. Ob tej priliki je nastal tale zapis, ki vam ga, spoštovani bralci, ponujamo v branje.

Tovariš predsednik, kakšna je vaša ocena gospodarjenja litijskega gospodarstva v letošnjih 9. mesecih?

»Končnih rezultatov za 9 mesecev še nimamo, vendar pa na osnovi rezultatov v 8 mesecih in poznavanja splošne problematike vendarle lahko podam svoje mnenje.

Računamo, da tako kot v polletju ne bo izgubašev, kar je izredno pozitivno. V letošnjem letu se je začela dvigovati tudi fizična proizvodnja, tako da je že presegla načrtovano, ki jo je predvidevala resolucija. Pričakujemo, da bo le-ta v višini 6% (z resolucijo je predvideno 3,5%). Prav tako se povečuje izvoz. Predvsem sta tu dva glavna izvoznika. IUV Vrhnika, TOZD Usnjarna Šmartno, se je pridružila še Lesna industrija Litija. Tudi tu bomo po vsej verjetnosti krepko presegli resolucijska predvidevanja. Kar se tiče uvoza, lahko povem, da se tu zadeve umirjajo in da se razmerje uvoz — izvoz boljša v korist izvoza.

Na področju zaposlovanja je stanje v bistvu nespremenjeno, kljub temu

da smo računali na povečano zaposlovanje, in to v glavnem na račun novega obrata Avtomontaže v Ješčah. To ni bilo možno izpeljati zaradi finančnih stisk te delovne organizacije. Predvidevamo, da se bo to zgodilo v prihodnjem letu.

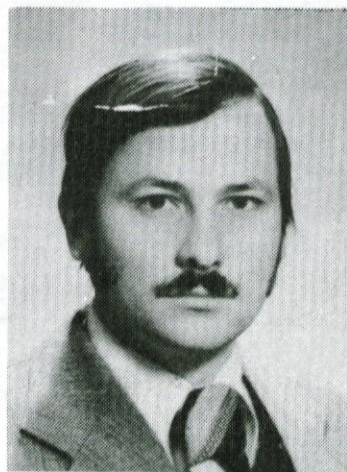
Kar najbolj zaskrbljuje in kar želim posebej poudariti pa je to, da se nenehoma manjša delež akumulacije v dohodku, kar velja pravzaprav za celotno slovensko gospodarstvo. Lahko pa rečem tudi to, da smo po trenutnih gospodarskih rezultatih v primerjavi z ostalimi občinami ljubljanske regije med boljšimi.

Poudariti pa velja tudi to, da na področju skupne porabe ne sledimo resolucijskim ciljem, saj skupna po-

dek.

V zvezi z zalogami — kar je bilo tudi večkrat izpostavljeno — naj poudarim, da se manjšajo v primerjavi s prejšnjim letom. Seveda ne bo take mere, da bi bilo to že škodljivo. Na kaj tu mislim, najbrž ni treba posebej poudarjati. Porušeno razmerje na tem področju potegne za seboj cel kup posledic. S to problematiko se še v nekoliko večji meri srečujejo izvozniki, predvsem na konvertibilno področje. Upam, da bo protinflacijski program ZIS na ustrezen način rešil tudi to problematiko.

Na področju kmetijstva je še zmeraj problematična dispariteta cen. Prav zaradi tega nastajajo v obeh naših kmetijskih zadrugah veliki pro-

Bojan Mihelič

Spoštovani bralci!

Prihodnjič bomo na pogovor povabili predsednika sveta KS Litija — levi breg. Če vas karkoli zanima iz življenja in dela te krajevne skupnosti in bi o tem radi povprašali svojega predsednika, oglasite se nam s svojimi vprašanji (pisno ali po telefonu 881-102) do 10. novembra na naslov: Glasilo občanov, Parmova 9, 61270 Litija.

raba narašča hitreje kot dohodek. To ne velja toliko za občino kot za ostalo skupno porabo, ki se »preliva« v republiko.

V splošni porabi smo uspeli zajezi negativne trende, tako da le-ta narašča mnogo počasneje kot pa doho-

blemi...«

In katere so po vašem mnenju težiščne naloge našega gospodarstva v prihodnjem obdobju?

»Težiščne naloge so skrb za povečanje kvalitetne proizvodnje, skrb za povečanje prodaje na konvertibil-

no tržišče. V nekaterih delih gospodarstva bo treba poskrbeti za prestrukturiranje gospodarstva na dohodkovno bolj donosne programe.

Nadalje bo treba ugotoviti, da bo poleg zaposlovanja pretežno nekvificirane delovne sile — trenutno nam jih manjka vsaj 150 — treba zaposlovati tudi ljudi z večjim znanjem, saj bomo le tako lahko napredovali. In na koncu, da ne pozabim omeniti, veliko več pozornosti bo treba posvetiti prav drobnemu gospodarstvu.«

Tovariš Mihelič, za vaše odgovore se vam najlepše zahvaljujemo!

Pogovor zapisala: J. S.

Iz dela občinskega komiteja ZKS Litija

Na seji občinskega komiteja ZKS Litija v začetku oktobra smo osrednjo pozornost namenili gibanju in strukturi članstva. Tako kot v celotni ZKJ in ZKS smo tudi v naši občini pričali nekaterim neugodnim trendom: že četrto leto zapored se zmanjšuje celotno število članov, izstopi postajajo najbolj pogosta oblika prenehanja članstva, zmanjšuje se delež mladih v članstvu.

V razpravi je kot zlasti zaskrbljujoče bilo ocenjeno, da se je delež mladih med člani znižal od 22,9% v letu 1981 na 13,1% v decembru 1986. V letošnjem letu je bilo v članstvo sprejetih devet novih članov, osem od teh je mlajših od 27 let. To ni malo, vendar pa je slabše to, da večina osnovnih organizacij še vedno ne vodi sistematične in stalne aktivnosti za obnavljanje članstva. Na sprejemanje resda vplivajo razmere v družbi, zlasti še zaostrovanje družbene in ekonomske krize, vendar pa smo ocenili, da bi za spreminjanje razmer veliko lahko naredili tudi v vsaki tovarni, vsaki krajevni skupnosti. Zato smo v gradivu za sejo Občinskega komiteja ugotovili razmere za vsako osnovno organizacijo posebej, ne samo, kakšna je aktivnost v zvezi s sprejemanjem novih članov, ampak tudi, kolikšen je ugled posamezne osnovne organizacije v okolju, povezanost s samoupravnimi organi in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Te ocene bo potrebno na osnovnih organizacijah še dopolniti in na podlagi ugotovitev pričeti z akcijo za spreminjanje stanja. Pri tem poudarjamo, da ne gre za nikakršno novo kampanjo sprejemanja, gre pa za to, da z drugačnim načinom in vsebino dela, z javnim argumentiranim delovanjem v političnem sistemu in ne zunaj njega ponovno pridobimo ugled med množicami, s tem pa tudi pogoje za nujno potrebno kadrovske prenovi.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da v srednjih šolah in na univerzi skorajda ne sprejemajo novih članov, zato naj osnovne organizacije v krajevnih skupnostih posebno pozornost namenijo učencem in študentom. Na možnosti za sprejem v veliki meri vpliva tudi sodelovanje med osnovnimi organizacijami ZSMS in osnovnimi organizacijami ZKS. Vse prepogosto člani s prevelikim nerazumevanjem gledajo na dejavnost mladinske organizacije, češ da jih zanima samo organiziranje zabavnih prireditev, manj pa politično delo. Prav tako je neproduktiven pokroviteljski odnos do mladinske organizacije, čemur smo pogosto pričeli v krajevnih skupnostih. Občinski komitej ZKS je zato sklenil, da bo znova preveril pred leti sprejete ocene o sodelovanju med mladinsko organizacijo in zvezo komunistov.

Precejšnjo pozornost smo namenili tudi izstopom iz Zveze komunistov, saj so ti v zadnjih treh letih najbolj množična oblika prenehanja članstva.

Ugotovili smo, da osnovne organizacije niso dosledno izpolnjevale obvez, da vsak izstop posebej ocenijo in ugotovijo vzroke zanj. Prepogosto se osnovne organizacije kar zadovoljijo s tem, da vzamejo na znanje razlog, ki ga navede član, ne da bi to kritično preverile. Uveljaviti bi morali načelo, da se je potrebno boriti za vsakega člana posebej. Pogoji pa je seveda tudi ocena ali gre za člana, za katerega se je vredno boriti. Dogovorili smo se tudi, da bi v vseh osnovnih organizacijah kazalo tudi opraviti razgovor s tistimi člani, ki so pasivni, malodušni, cinični, ki se v sedanjih razmerah ne znajdejo.

B. V.

Oktober — mesec varstva pred požarom

Stalno naraščanje števila požarov in požarnih škod tako v družbenem kot zasebnem sektorju nas opozarja na doslednejše uresničevanje požarno preventivnih določil, predvsem pa na večje zavzemanje odgovornih dejavnikov za odpravljanje vzrokov požarov, torej za boljšo požarno varnost tako v okolju, v katerem živimo, kot v delovnem okolju. Dejstvo je, da so vzroki za naraščanje števila požarov in požarnih škod še vedno malomarno ravnanje človeka, zato je nujno, da z organiziranim osveščanjem in izobraževanjem prodremo v zavest ljudi, da jim bo pomenila dobra požarna preventiva tudi boljšo prihodnost.

Zato so aktivnosti gasilskih organizacij skozi vse leto, posebej pa še v mesecu požarnega varstva — oktobru.

Občinska gasilska zveza Litija bo z realizacijo programa Mesec požarne varnosti — oktober 87 sodelovala z Občinskim oddelkom za ljudsko obrambo, Občinski štabom za civilno zaščito, Oddelkom za notranje zadeve, OK SZDL Litija, PM Litija ter drugimi organizacijami s tem, da v sodelovanju prispevamo k čim bolj organizirani požarni varnosti in gasilski službi v občini.

OGZ in GD se bodo v mesecu oktobru 1987 vključila v izvajanje:

- aktivnosti akcije NNNP-1987 v obliki sektorskih in društvenih vaj GD in enot CZ,
- usmerjala bodo svoje delo v preventivne preglede na vseh področjih in okoljih,
- izvedla razstavo gasilske opreme za učence in občane,
- organizirala KVIZ PDMG v Šmartnem 11. 10. 1987,
- izvedla strokovni posvet poveljnikov in predsednikov GD,
- krepila vaško samozaščito glede požarne varnosti,
- v sodelovanju z Občinsko konferenco SZDL in sindikatom bo organizirana problemska konferenca na temo »Boljša požarna varnost« v občini, krajevni skupnosti,
- pripravila bodo programe in izvedla izobraževanje gasilcev, delovnih ljudi in občanov s ciljem za boljšo požarnovarnostno kulturo, večjo požarno varnost — lepšo prihodnost.

Organizirale se bodo še druge aktivnosti, prilagojene posameznim programom v Občinski gasilski zvezi.

OBČINSKA GASILSKA ZVEZA
LITIJ

Ob minulem tednu otroka

Če bi merili skrb za otroka z dnevi ali tedni, letom skrbi zanj, ki jo posvečamo s posebno naklonjenostjo za srečno in zdravo otroštvo vseh otrok, potem bi zelo malo ali nič napravili na njihov blagor. Otroci odrasčajo vsak dan in tudi vsak dan potrebujejo našo skrb in ljubezen; že takrat, ko jih pričnemo načrtovati, jih spočnemo, nosimo, pričakujemo, rodimo, če želimo usmerjati njihov razvoj. Čim ugodnejša so družinska in družbena »tla« za humus njihovega otroštva, tem lepše se bodo razvijali in rasli ter postajali kovači svoje sreče.

Morda boste rekli, da počasi hitimo, da bi otroci živeli v urejenih materialnih razmerah, in vendar lahko

ugotavljamo, da smo v tem našem litjskem prostoru zgradili le precej šol, pa tudi vrtcev, in pogoji le niso tako slabi. Skrbi me nekaj drugega: ali se kot starši in vzgojitelji zavedamo, kaj še potrebuje otrok poleg hrane in obleke, da živi srečno življenje.

Najbrž se ne bom zmotil, da je potrebno otrokov čusvetni svet polniti z ljubeznijo staršev, humanim odnosom vzgojiteljev ter si vzeti več časa za drobne človeške stike. V današnjem »karirasto potrošniškem« svetu je težko biti dober vzgojitelj, saj prenapeto pehanje za materialnimi dobrinami krade otrokom najlepši del človeške biti, ljubezen in čas zanje.

Obsedeni s »stremuštvo« nam je pomembno v šoli, vrtcu in družini le znanje, in to še največkrat le fakto-grafsko, ter zadovoljevanje materialnih potreb, na vzgojo pa seveda pozabljamo. To je v največji meri razumljivo, saj je vzgajati tudi najtežje, saj moraš poleg znanja imeti v sebi »notranji čut«, sicer delaš napake, ki se največkrat ne dajo popraviti.

Nekoč sem prebral čudovito črtico indijskega filozofa Rabindranatha Tagoreja »Sodnik« in ker sem iz nje izluščil eno temeljnih spoznanj umetnosti vzgoje, vam jo bom predstavil.

Sodnik

Recite o njem, kar hočete, jaz poznam napake svojega deteta. Ne ljubim ga, ker je dobro, temveč, ker je moje malo dete. Kako morete vedeti, kako zna biti srčkano, če se trudite tehtati le njegove napake, ne pa njegovih čednosti.

Če ga moram kaznovati, postaja le še bolj del mojega bitja. Če sem jaz vzrok njegovih solza, se joče moje srce z njim. Samo jaz ga imam pravico karati in kaznovati, zakaj le tisti sme kaznovati, ki ljubi.

Najbrž posebna razlaga ni potrebna. Spoznali ste, da se velike »življenjske resnice« lahko preprosto povedo. Dolžni smo jih vtikati v naš »vzgojni stil« ravnanja z otroki in prepričan sem, da bomo kot starši in vzgojitelji uspešnejši ter naši otroci srečnejši, to pa si vsi želimo.

Končar Franci

Po skoraj 60 letih prvič v Jugoslaviji

Prvi politični piknik po letu 1929 v Jugoslaviji, ki ga je organiziral MS ZSMS ljubljanske regije, so nekateri imenovali komedijo, drugi praznjenje političnih nabojev, tretji primer demokracije z ulice. In brez ocen, dialogi na pikniku so bili odraz objektivne demokratizacije družbe. Pri organizaciji piknika je sodelovala tudi OK ZSMS Litija in seveda litjska ekološka skupina, ki je bila med ostalim v središču pozornosti fotografov iz vse Jugoslavije. Ker nam ni uspelo dobiti posnetka stojnice litjskih ekologov, vam bi s pričujočim posnetkom radi pričarali utrip s političnega piknika v Zajčji Dobravi. (Tekst: Rudi Bregar, foto: Tomaž Skale)

Uresničevanje programskih usmeritev KS

Občinska skupščina je o družbenoekonomskem in samoupravnem položaju krajevnih skupnosti v občini Litija razpravljala na 5. ločeni seji vseh zborov 14. in 18. novembra 1986. Na sejah so zbori poročilo sprejeli s priporočili in stališči, ki jih je k poročilu predlagal Izvršni svet skupščine s sklepom, da bodo na svojih sejah o problematiki krajevnih skupnosti ponovno razpravljali v letu 1987.

V poročilu zato že uvodoma opozarjamo, da je veliko osnovnih ugotovitev, ki so bila opredeljena v lanskem dokumentu, še vedno aktualnih. Menimo, da bodo problematiko razvoja krajevnih skupnosti v občini spremljale skozi celotno srednjeročno obdobje. To zlasti velja za ugotovitve, ki opredeljujejo:

- doseženo stopnjo družbenega razvoja posamezne krajevske skupnosti,
- načine financiranja in združevanja sredstev za zadovoljevanje potreb v KS,
- metode in oblike organiziranja samoupravnega in delegatskega sistema v KS,
- usmeritev, da plani izhajajo iz lastnih možnosti razvoja KS.

Izhajajoč iz omenjenih ugotovitev lahko za leto 1987 ugotovimo, da je bilo prostovoljno delo občanov v KS, tako kot v preteklih letih, osnova za realizacijo njihovih programov. Pri pregledu realizacije programov KS ugotavljamo, da so v letošnjem letu občani na investicijah opravili kar 38394 delovnih ur. V ta podatek pa ni všteto prostovoljno delo, ki so ga vložili v vzdrževanje krajevnih poti in cest.

Ravno prisiljenost na redna prostovoljna dela pri vzdrževanju cest in poti pa med njimi povzroča čedalje manjšo pripravljenost za to delo. Tako so nekatera vodstva KS, ki so bolj spretna pri pridobivanju družbenih sredstev, raje nekatera dela, ki bi jih lahko opravili krajsani sami, oddala delovnim organizacijam. Takšna praksa pa ima lahko v prihodnje hude posledice za realizacijo programov krajevnih skupnosti.

Veliko premalo pa v krajevnih skupnostih cenijo organizacijsko in aktivistično prostovoljno delo, kljub temu da je osnova vseh aktivnosti v njih. Pri tem je to delo povezano še z visoko strokovno zahtevnostjo in odgovornostjo, kar ima za posledico nepripravljenost za sprejemanje odgovornih dolžnosti v krajevni samoupravi. Zato v tem letu kar v treh krajevnih skupnostih niso uspeli v celoti izvoliti organov krajevske samouprave.

Visoka inflacija in zaostrovanje ekonomskih razmer se v KS kaže predvsem skozi cene gradbenih materialov in tržni pristop organizacij združenega dela, ki skupaj z občani sodelujejo pri realizaciji programov krajevnih skupnosti. Največji problemi se pojavljajo pri modernizacijah cest, gradnji telefonskih in elektro omrežij, uvajanju avtobusnih prevozov in obnavljanju vaških trgovin. V bitki za dohodek OZD pri teh akcijah niso pripravljene niti sposobne nuditi krajanom večje pomoči, zato so le-ti praktično prisiljeni pokrivati njihove tržne cene oziroma iskati pomoč drugje.

V krajevnih skupnostih se tudi vse premalo zavedajo posledic razvrednotenja njihovih dinarskih sredstev, ki jim ležijo na različnih žiro računih. Najbolj so posledicam inflacije izpostavljeni prav sredstva krajevnih samoprispevkov. Pomagajo si sicer z vezavo teh sredstev v bankah ali delovnih organizacijah, vendar to le blaži inflacijske učinke. Praksa nas opozarja, da je zato potrebno problematiki uresničevanja krajevnih programov, ki se financirajo iz samoprispevkov, posvetiti večjo pozornost tudi v okviru republiških zakonodajnih teles

in krajevnim skupnostim skozi ustrezno zakonodajo o gradnji objektov omogočiti tekočo uporabo združenih sredstev.

Glede samega izvajanja sprejetih programov KS smo bili v začetku leta mnenja, da bodo inflatorna gibanja imela večje posledice na dinamiko njihovega uresničevanja kot se je to izkazalo v praksi. Preseneča ugotovitev, da je ravno investicijska dejavnost v primerjavi s prejšnjimi obdobji nekoliko v porastu. Vzroke vidimo predvsem:

- v večjem združevanju sredstev krajanov skozi oblike enkratnih prispevkov za določeno nalogo,
- v kvalitetnejšem usklajevanju programov med KS in interesnimi skupnostmi materialne proizvodnje,
- v sredstvih, ki so se po dogovorih med občinskim vodstvom ter regijskimi in republiškimi institucijami realizirale v krajevnih programih.

Pri realiziranju sprejetih programov velja opozoriti na nepravočasno pripravo investicijskih dokumentov, kar ima za posledico nespoštovanje zakonitosti. Ocenjujemo, da so za pojavljanje teh problemov osnovni vzroki v pomanjkanju sredstev (zelo neradi naročajo projektno dokumentacijo), prevelika želja po hitri pridobitvi nove družbene dobrine ter pomanjkljivo znanje o pripravi in vodenju investicijskih del skupaj z nepoznavanjem zakonodaje, ki opredeljuje finančno poslovanje temeljnih skupnosti.

V letošnjem letu pa je na pripravo investicij zelo vplivala slaba organiziranost in počasno delo urbanistične službe, ki je pri nekaterih KS s pripravo lokacijsko tehničnih dokumentacij kasnila tudi po več mesecev. Ravno pravočasna priprava investicijske dokumentacije, kvalitetno usklajevanje programov med KS in interesnimi skupnostmi, posojanje finančnih sredstev iz ene v drugo KS ter ustrezna zakonodaja o možnosti tekoče uporabe združenih sredstev samoprispevkov bodo v pogojih naraščajoče inflacije ključna vprašanja nadaljnjega družbenoekonomskega razvoja krajevnih skupnosti. Zato je potrebno tem nalogam posvetiti večjo pozornost in bolj usposobiti službe, ki spremljajo razvoj KS za nudenje pomoči organom krajevske samouprave.

Še vedno pa je v krajevnih skupnostih odprto boleče vprašanje vzdrževanja kategoriziranih in nekategoriziranih poti. V tem letu smo preko programa Samoupravne komunalne skupnosti Litija za to nalogo namenili še enkrat večja sredstva kot v letu 1986. Poleg tega pa smo opravili večje število razgovorov med predstavniki Cestnega podjetja Ljubljana — cestno vzdrževalnega sektorja v Litiji in vodstvu KS. Namen razgovorov je bil združevati potencialne obeh partnerjev pri vzdrževanju cest in poti. Večjega uspeha od omenjenih razgovorov ni bilo. Prišlo je do več skupnih akcij vzdrževanja in urejanja, ni pa bilo sprejetih pogodbenih obveznosti, ki bi za daljše obdobje urejale to vprašanje. V ta prizadevanja smo želeli vključiti tudi vaške peskokope, vendar ni ustrezne zakonske osnove, ki bi krajevnim skupnostim omogočala njihovo smotno uporabo. Ravno uporaba peskokopov in vodnih virov pa sta vprašanji, ki jih kaže skozi urejanje problematike KS in z njim povezane družbene lastnine izpostaviti v okviru zakonodajnih teles ter jih v pozitivni zakonodaji urediti tako, da bodo kot oblika naravnega bogastva služila organizirani skupnosti, ne pa da bodo predmet neupravičenega bogatenja.

SLAVKO URBIČ

Povišanje stanarin v letu 1987

Skladno z določili družbenega dogovora o skupnih izhodiščih za oblikovanje stanarin v letu 1987 v SR Sloveniji je Zveza stanovanjskih skupnosti Slovenije izdelala predlog za tretje povišanje stanarin. Zveza predlaga stanovanjskim skupnostim v SR Sloveniji, da s 1. novembrom 1987 še enkrat — tretjič v letu 1987 — povišajo stanarine, in sicer za 55%. S takšnim povišanjem stanarin bi v letošnjem letu skoraj dosegli cilje, opredeljene z republiško resolucijo, t.j. skozi celo leto zadržati povprečno stopnjo stanarine v višini 2,04% od vrednosti stanovanja.

Skupnosti stanovalcev gospodarijo s 1493 stanovanjskimi enotami v 129 stanovanjskih objektih. Poprečna površina stanovanjske enote znaša 52,07 m²; povprečna stanarina v mesecu oktobru 1987 za stanovanjsko enoto v izmeri 52,07 m² pa znaša 18.396,—

din. Poprečni osebni dohodek zaposlenih v občini Litija znaša za 8 mesecev letošnjega leta 202.735,— din. V večini primerov sta v gospodinjstvu zaposlena oba zakonca, kar pomeni, da je mesečni družinski proračun obremenjen s stanarino v višini cca 4,5%.

Najvišja stanarina v mesecu oktobru znaša 39.898,— din za 101 m² čiste stanovanjske površine in pripadajočimi pomožnimi prostori. Stanovanjskih enot s površino od 87 m² do 101 m² imamo 7. Ocenjujemo, da stanarina v navedenih stanovanjskih enotah bremeni mesečni dohodek gospodinjstva v višini od 5% do 8%. Imetnik stanovanjske pravice, katerega stanarina bremeni mesečni družinski proračun z 8%, dobi va delno nadomestitev stanarine.

Stanarina za novejša dvosobna stanovanja z vgrajeno instalacijo za centralno ogrevanje znaša v mesecu okto-

bru 1987 cca 23.000,— din. Za stanovanja v hiši Jerebova ulica 3, kjer stanujejo upokojenci, pa znaša stanarina cca 16.000,— din. Stanarina za dvosobna stanovanja v starejših hišah (60 let starih) na Stavbah znaša cca 13.600,— din; v novejših hišah (20 let starih) pa od 17.000,— din do 20.000,— din.

Ocenjujemo, da v navedenih primerih gospodinjstev, kjer sta zaposlena ali upokojena oba zakonca, bremeni stanarina družinski proračun v višini od 3% do 7%; v primerih, kjer je zaposlen oz. upokojen samo eden, pa v višini od 5% do 11%; le v redkih primerih cca 14%.

Glede na povišanje stanarin za 55% bo znašala stanarina za novejša stanovanja z vgrajeno instalacijo za centralno ogrevanje v mesecu novembru 1987

cca 35.650,— din. Ocenjujemo, da bo v primerih, kjer sta zaposlena ali upokojena oba zakonca, stanarina bremeni mesečni dohodek gospodinjstva v mesecu novembru od 5% do 10%; v primerih, kjer je zaposlen oz. upokojen samo eden, pa od 8% do 15%; le v redkih primerih nad 15%.

Tiste družine in občani — imetniki stanovanjske pravice z nižjimi mesečnimi dohodki, lahko pridobijo delno nadomestitev stanarine. V letošnjem letu prejema delno nadomestitev stanarine 96 imetnikov stanovanjske pravice. V prvi polovici leta 1987 je stanovanjska skupnost izplačala za delno nadomestitev stanarine 3,2 milijona din. Ponovno pozivamo družine in občane — imetnike stanovanjske pravice z nižjimi mesečnimi dohodki, da se zgledajo na Centru za socialno delo Litija, Parmova ulica 9, Litija in preverijo, če jim delna nadomestitev stanarine pripada.

SAMOUPRAVNA
STANOVANJSKA
SKUPNOST OBČINE LITJA

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO

Šmarčani praznujejo

Šmarčani praznujejo svoj krajevni praznik 15. oktobra; na ta dan je bil leta 1943 osnovan Okrajni odbor OF Šmartno.

Ob letošnjem prazniku smo zaprosili za kratek razgovor sedanjega predsednika sveta KS Šmartno Friderika Dacarja. Ocenil je dosednji razvoj kraja in razkril tudi načrte za tekoče srednje-ročno obdobje:

»Predsednik sveta sem že od leta 1982, tako da se mi je lani začelo drugo mandatno obdobje. V preteklih letih smo v naši krajevni skupnosti precej pridobili: asfaltirano cesto od spomenika mimo Zadrúžnega doma do gostilne Gabrijel, Šmartnem so zgradili nov gasilski dom, v Zavrstniku pa so ga prenovili in povečali; dalje smo najprej vodili akcijo za četrti občinski samoprispevek, nato pa še za krajevnega. Ob pomoči šmarskih družbenopolitičnih organizacij smo pri sestavi programa za prvi krajevni samoprispevek res prisluhnili predlogom občanov na zborih krajanov. Tudi pri njegovem izvajanju se ravnamo po sprejetem prednostnem redu. Izjema je le ureditev in posodobitev ceste skozi naselje Zavrstnik, ker nam je pri izvedbi te naloge priskočila na pomoč širša družbenega skupnost.

Za naslednje leto načrtujemo, da bomo s sredstvi krajevnega samoprispevka uredili dvorano v Zadrúžnem domu in čez leto dni tudi že tam praznovali. Začeli bomo posodabljalci ceste okoli cerkve, vzporedno pa bo potekala tudi popolna obnova hiše, v kateri sta

krajevni urad ter pošta.

Naj navedem še nekaj nalog, ki nas, poleg izvajanja sedanjega samoprispevka, še čakajo v tem srednjeročnem obdobju, in so, če bomo naleteli pri širši družbeni skupnosti na pomoč in podporo, tudi uresničljive: obnoviti je treba zgornjo plast asfalta na glavni cesti skozi Šmartno, posodobiti kanalizacijsko, vodno in električno napeljavo, urediti središče kraja in nove parkirne prostore, pridobiti nova zemljišča za zasebno in morebitno blokovno gradnjo in usposobiti zlasti spodnje prostore Zadrúžnega doma za kulturno in društveno dejavnost, kar pomeni, da bo treba za sedanje stanovalce preskrbeti nadomestna stanovanja.

Za razvojem in napredkom organizacij združenega dela smo zelo zadovoljni in z njimi uspešno sodelujemo, želimo pa si, da bi njihovi strokovnjaki živeli v kraju, kjer delajo, saj bi tako lahko še več pripomogli k njegovemu razvoju. V zadnjem letu smo veseli zlasti dveh velikih pridobitev: novih prostorov Kovine ter čistilne naprave Usnjarne. Šmartno je prometno zelo neurejeno in nevarno, zato se bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju zavzemali za zgraditev prepotrebne obvoznice, je sklenil razgovor Friderik Dacar.

Na osrednji prireditvi ob letošnjem krajevnem prazniku so podelili tudi priznanja, ki so jih tokrat prejeli: Kovinsko predelovalno podjetje Kovina, Sonja Kolar in Rudolf Derencin.

Boris Žužek

Visok družinski jubilej

Letošnjega 24. oktobra mineva 60 let, kar sta na Polšniku sklenila zakonsko zvezo Marija in Janez Erjavec iz Zglavnice. V skupnem življenju sta marsikaj prestala, med drugo svetovno vojno tudi štiri dolga leta v nemški internaciji. Rodilo se jima je 11 otrok, od katerih je živih še sedem.

Mati Marija je ves čas delala doma in skrbela za otroke, oče Janez pa si je prislužil pokojnino, ki jo uživa že 30 let, kot gozdni delavec. Čeprav sta skupaj že več kot pol stoletja in sta si v tem času delila veselje in žalost, se še vedno dobro razumeta in pravita, da ničesar ne pogrešata; želita si le še, da bi jima bilo naklonjeno zdravje.

Ker je oče priklenjen na bolniško posteljo, bodo otroci in vnuki praznovali z jubilarntoma biserno poroko le doma, v družinskem krogu.

Slavljencema čestitamo ob visokem jubileju tudi bralci Glasila občanov.

Boris Žužek

IZ MATIČNEGA URADA

Poroke, rojstva, smrti...

V občini Litija se je v septembru rodilo 22 otrok, 12 dečkov in 10 deklic. Na Bogenšperku se je poročilo 49 parov, med njimi:

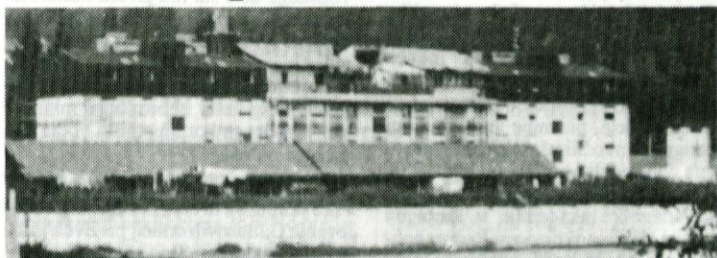
Kastelic Vinko, dipl. pravnik iz Ljubljane, in Kozelj Tatjana, učiteljica iz Ljubljane, Bajt Aleš, komercialist iz Ljubljane, in Jan Erika, študentka iz Ljubljane, Hočevar Franci, voznik iz Velikih Les, in Košak Veronika, PTT prometnik iz Gabrovke pri Zagradcu, Bokelj Franc, obrtnik iz Ljubljane, in Finžgar Tjaša, uslužbenka iz Verja, Justin Darko, mehanik iz Ljubljane, in Tričkovič Janja, gradbeni tehnik iz Ljubljane, Cirar Franc, električar iz Litije, in Kokalj Cvetka, višja upravna delavka iz Litije, Selan Jožef, poklicni voznik iz Šentpavla, in Bregar Jožica, delavka iz Šentpavla, Suhadolc Miro, elektrotehnik iz Kamnika, in Treven Tatjana, komercialistka iz Domžal, Kolenc Matej, brusilec iz Trbovelj, in Čučnik Suzana, nadzornica iz Trbovelj, Matoša Branislav, strojni inženir iz Zagorja ob Savi, in Nagu Jožica, dipl. ekonomistka iz Kočevja, Urbanija Marko, študent iz Kisovca, in Medija Mojca, vzgojiteljica iz Kisovca, Lavrač Ivan, raziskovalec z Izlake, in Flere Marija, prodajalka iz Zagorja ob Savi, Fele Janez, miličnik iz Trbovelj, in Zakonjšek Erika, učiteljica iz Trbovelj, Kodele Borut, pravni delavec iz Ljubljane, in Popovič Katjuša, organizator kulturnega življenja iz Ljubljane, Senčar Jože, elektrotehnik iz Grosuplje, in Planinšek Darja, vzgojiteljica iz Grosuplje, Pogljajen Andrej, gradbeni inženir iz Litije, in Gradišek Melita, finančno-administrativna delavka iz Litije, Dremelj Stojan, elektroinstalater iz Šentvida pri Stični, in Dremelj Metka, elektrotehnik iz Malega Vrha, Trdin Alojz, inženir iz Cirkuš, in Planinšek Mojca, PTT tehnik iz Cirkuš, Skubic Janez, delavec iz Velike Štange, in Ulčar Ivanka, delavka iz Štangarski Poljan, Hrup Stojan, strojni ključavničar iz Trbovelj, in Ferlič Simona, ekonomski tehnik iz Trbovelj, Sadar Albin, delavec iz Drašče vasi, in Grabljevec Darinka, upravni tehnik iz Velikih Dol, Kšela Janez, traktorist iz Ljubljane, in Gorše Ana, oblikovalka iz Ljubljane, Andolšek Bojan, tehnolog iz Trnja, in Medved Marija, knjigovodja iz Velikega Gabra, Suša Milan, elektrotehnik iz Zagorja ob Savi, in Dornik Rahela, referentka iz Zagorja ob Savi, Verbajš Jože, orodjar iz Mlinš, in Slapnik Stanislava, delavka iz Kolovrata, Bučar Alfred, krznarski tehnik iz Litije, in Juričan Marija, učiteljica iz Škofje Loke, Kolar Tomislav, obdelovalec kovin iz Trbovelj, in Pešl Jožica, ekonomski tehnik iz Trbovelj, Kastelic Darko, obrtni električar iz Velikih Češnjic, in Pajek Alenka, PTT prometnik iz Malih Češnjic, Ahčin France, elektrotehnik iz Gornjih Retej, in Oražem Marija, učiteljica iz Lipovca, Erjavec Branko, delavec iz Volčje jame, in Planinšek Polonca, delavka iz Liberge, Jovič Antoon, vlakovski odpravnik iz Litije, in Rozina Mateja, kuharica iz Zagorice, Flajs Niko, delavec ONZ iz Ljubljane, in Zidar Andreja, grafik iz Ljubljane, Drnovšek Alojz, kemijski tehnik iz Zagorja ob Savi, in Dežman Zdenka, medicinska sestra iz Zagorja ob Savi, Tuma Tadej, študent iz Ljubljane, in Dervovšek Tanja, študentka iz Ljubljane, Grmovšek Ludvik, rezkalec iz Ljubljane, in Vičič Stanka, referent za stroškovno knjigov. iz Sp. Hotiča, Omahan Milan, komercialist iz Metnaja, in Kastelec Tatjana, pripravnica iz Stične, Pograjc Ivan, strojni ključavničar iz Laz pri Vačah, in Mikuš Marjana, kemijski procesničar iz Brezovice pri Ljubljani, Sinkovec Marko, inženir strojništva iz Idrije, in Zebič Marta, študentka iz Zagorja ob Savi, Drobnič Jožko, kuhar iz Šentvida pri Stični, in Sušnik Bogomira, med. sestra iz Bohinjske Češnjice, Semič Boštjan, delavec iz Ljubljane, in Šteblaj Andreja, administratorka iz Ljubljane, Grabnar Franc, električar iz Požarja, in Zupančič Irena, ekonomski tehnik iz Čolnisha.

Umrlji v septembru:

Frumen Alojz, 84 let, iz Črnega potoka, Šuštar Katarina, 72 let, iz Črnega potoka, Jurica Franciška, 75 let, iz Šmartna, Vidmar Kristina, 83 let, iz Črnega potoka, Pavlič Franciška, 79 let, iz Zavrstnika, Tratar Stanislav, 54 let, iz Kostanjevice, Dovžan Terezija, 60 let, iz Ljubljane, Pejašinič Mladen, 2 meseca, iz Jevnice, Primec Franciška, 75 let, iz Litije, Kastelic Ivan, 55 let, iz Litije, Drnovšek Janez, 40 let, iz Konjšice.

JOŽE ČOŽ

Prenova predilniških blokov

Litijani lahko že nekaj časa opazujemo, kako potekajo obnovitvena dela na starih predilniških blokih na Ponoviški cesti. Nekoč tako značilna oblika fabriških Stavb se tako umika izgledu modernih blokov, ki bistveno spreminjajo okolje v tem delu našega mesta.

Na samoupravni stanovanjski skupnosti so nam povedali, da so se za nadzidavo odločili, ker je bilo treba obnoviti staro streho in dimnike. Na ta način so pridobili enajst stanovanj (1 trisobno, 4 dvosobna in 6 garsonjer). Objekt je sofinancirala Predilnica, ki je stanovanja tudi odkupila. Vrednost vseh del vključno s pločnikom — izjava jih Gradmetal iz Litije — znaša 26 starih milijard.

Pomembno je tudi to, da v vseh stanovanjih ob tej priliki menjajo tudi odtočne kanale, vodovodno napeljavo in obnavljajo elektriko. Tako si bodo lahko v vseh stanovanjih, ki so stara več kot 60 let, zgradili kopalnice. (J. S., foto: M. Šuštaršič)

Kultura

Najmlajši in kultura

Litijski otroški ŽIVŽAV, ki sta ga organizirala Zavod za izobraževanje in kulturo in Center interesnih dejavnosti mladih (CIDM) Litija 2. 10. 1987 v dvorani na Stavbah, zahteva zaradi številnih kritik obiskovalcev nekaj pojasnil, za katera upam, da bodo z razumevanjem sprejeta.

Prispevek naj ne bi izgledal kot razlaga finančnih težav litijske kulture in tudi ne kot zagovarjanje organizatorjev ŽIVŽAVA v Litiji, temveč kot pojasnilo ozadja in nekaterih stisk na tem področju delovanja mladih in kulturnih ustanov v Litiji.

V občini Litija, niti v samem mestu, ne deluje društvo prijateljev mladine, ki se povsod po Sloveniji ukvarja z organizacijo prireditev za najmlajše. Pri nas so to nalogo prevzeli: Zveza kulturnih organizacij Litija, Lutkovna skupina LI-LU, Zavod za izobraževanje in kulturo, v zadnjem času pa vse bolj CIDM, ki deluje v okviru Občinske konference ZSMS Litija. Zgoraj našete skupine

zanesenjakov ne prejemajo nikakršnih sredstev za organizacijo prireditev za najmlajše in za mladino (le za gledališki abonma za odrasle), še več — borijo se za svoj obstoj. Do nedavnega smo si dosti pomagali s sponzorji — delovnimi organizacijami v občini, neredko pa smo bili prisiljeni le-te iskati tudi izven občine. Ob zaostrenih pogojih gospodarjenja delovne organizacije vse bolj množično odrekuje finančno pomoč. Za otroški ŽIVŽAV smo dobili sponzorje le v nekaterih trgovskih organizacijah in pri obrtnikih v občini za srečelov. Nekaj dobitkov smo zato KUPILI iz lastnih sredstev — vse za veselje malčkov.

Tako je kultura postala področje javnega življenja, ki je med prvimi prisiljena gospodariti tržno (vsi izdatki za prireditev se morajo pokriti s prihodki iste prireditve). V takšnih zagatah so organizirane vse kulturne prireditve v Litiji, pa naj so namenjene upokojevcem, mladini ali najmlajšim. Vstopnina je bi-

la tudi za ŽIVŽAV obvezna, potrebno je bilo določiti le višino le-te. Ne morem se izogniti pikremu komentarju, da ob ceni balonov (3.000.- din) ali sladkorne pene (500.- din) vstopnica ni predstavljala bistvenega izdatka. Morda pa se je nekaterim ta zdel odveč. Upravičena kritika je bila namenjena organizatorjem le v tem, da na plakatih in obvestilih ni bila napisana višina vstopnine. To napako bomo v prihodnje odpravili. Toliko o vstopnini.

Enajsta šola, prireditve ob sprejemu šafete mladosti in ŽIVŽAV so prireditve, ki so dokazale, da je dvorana na Stavbah premajhna za Litijane. Otroci se na utesnjenem prostoru niso mogli

razživet, sprostili, skupinskih iger ni bilo mogoče izvajati. Na velikost dvorane organizatorji ne moremo vplivati, obljubimo pa, da bo naslednji ŽIVŽAV na prostem.

Toliko. Zanimarila sem številne popoldneve, v katerih se je na prireditve pripravljalo nad 20 mladih, ki so za svoj trud prejeli izključno pikre kritike in niti ene spodbudne besede. Morda bi veljalo v prihodnje vrste organizatorjev okrepiti s potencialnimi obiskovalci prireditev ali pa kar zamenjati vloge. Vendar dvomim, da bi bilo v tem primeru v Litiji več prireditev za najmlajše.

V imenu organizatorjev
Alenka Urbanc

Pesem — to je sreča

Pod tem motom so se v nedeljo, 11. oktobra na malem vaškem odru v okviru kulturnih dni Vače 87 zvrstile male vokalne skupine Slovenije. S svojo pesmijo so resnično dokazale, da je pesem sreča. Vsi, ki so prisostvovali tej lepi prireditvi, so to občutili in to izrazili tudi z burnim aplavzom.

R. J., foto: M. Šuštaršič

Začeli so se kulturni dnevi

Šmarnski osmošolci so prvi kulturni dan v novem šolskem letu namenili obisku komične opere Zvedave ženske v ljubljanski Operi. Žal je gledališko vodstvo zaradi bolezni v ansamblu zadnji dan moralo zamenjati predstavo s Kurkovo opero Dobri vojak Švejk, ki pa učencev ni navdušila. Ker je trajalo le slabo uro, so si od odhoda vlaka ogledali še Prirodoslovni muzej.

Kulturni dan pa so tudi že imeli petošolci in sedmošolci. Prvi so si ogledali grad Bogenšperk, drugi pa so se seznanili z bogato zgodovino Vač in okolice ter se povzpeli do GEOOS-a.

Boris Žužek

»Zapojmo pesem, kot le mladost jo zna ...«

V litijski občini je na kulturnem področju najbolj razširjena zborovska dejavnost, tako med odraslimi kot tudi med šolarji. Pevska tradicija sega v zadnja desetletja prejšnjega stoletja, pa tudi v letih po osvoboditvi je nastalo precej novih pevskih zborov. Tako so pri nas jubilejni koncerti ob »okroglih« obletnicah pevskih ansamblov dokaj pogosti, veliko redkejši pa jubileji zborovodij.

Visok jubilej, tridesetletnico zborovskega dela, praznuje letos glasbeni pedagog Janko Slimšek. Začetki njegovega zborovodstva segajo v leto 1957, ko je kot študent Srednje glasbene šole in Pedagoške akademije v Ljubljani prevzel zbor upokojevcem Rožna dolina, nato pa je vodil mladinski zbor Srednje kovinarske šole — prav tako v Ljubljani. Ko se je vpisal na zborovodsko šolo, je opravljal prakso pri raznih ljubljanskih pevskih zborih.

Leta 1960 ga je življenjska pot pripeljala v Litijo, kjer je prevzel na litijski osnovni šoli kot učitelj glasbe še mladinski zbor. Po vrnitvi iz JLA je nekaj časa delal na glasbeni šoli, vendar je mladinski zbor še nadalje vodil tudi na osnovni šoli.

Pred 21-imi leti je prišel v Šmartno, kjer je postal zborovodja mladinskega

zbor, ki ga je pred njim vodil Jože Cajhen. Že leto dni pozneje pa so ga nagovorili pevci šmarnskega Zvona, da je prevzel še njihov zbor, ki mu je bil zborovodja kar 16 let.

Ob tridesetletnici njegovega zborovskega dela sta mu Zveza kulturnih organizacij Litija in Šolsko kulturno društvo Zvonček Šmartno pripravila v avli šmarnske šole pristrčno svečanost, kjer se je slaviljenec predstavil kot uspešen dolgoletni zborovodja mladinskega zbora in kot umetniški vodja Litijskega okteta.

Predsednik predsedstva Zasavske pevske skupnosti in član odbora za podeljevanje Gallusovih odličij pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije Jože Skrinar mu je izročil visoko priznanje — Gallusovo listino — čestitali pa so mu še predstavniki Zveze kulturnih organizacij Litija, Osnovne šole Šmartno in pevci otroškega in mladinskega zbora, Zvona ter Litijskega okteta.

Kdo ve, koliko pecev je v teh tridesetih letih prepevalo pod njegovim vodstvom? Kdo bi štel vaje in nastope, kdo izmeril trud in veselje ob uspešnih nastopih. Sam slaviljenec pravi, da, kdor je predan glasbi z dušo in srcem, takih stvari ne šteje in ne meri. Doslej se

šmarnski mladinski zbor še na nobenem nastopu ni predstavil s tako obsežnim programom. Naključje je hotelo, da je letošnja generacija mladih pevcev dobra, njihovo delo pa marljivo in vztrajno. Z nastopom obeh ansamblov, mladinskega zbora in Litijskega okteta, je bilo mogoče uresničiti zamisel o celovečernem koncertu.

Janko Slimšek se je nenehno želel strokovno izpopolnjevati in si pridobiti visoko strokovno izobrazbo. Ob zavzetem delu in samoodpovedovanju mu je uspelo, da je pred petimi leti diplomiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani na oddelku za glasbeno pedagogiko ter si pridobil strokovni naziv profesorja glasbe.

Jubilantova glasbena dejavnost je zelo široka, saj vključuje poleg zborovskega tudi skladateljsko delo (za odrasle in šolske zборе), priredbe skladb in pisanje scenarijev za večje in množične glasbene nastope in prireditve.

S svojim strokovnim znanjem in sposobnostmi je pripomogel k razvoju in napredku zborovskega petja v naši občini, še zlasti v osnovni šoli, kjer je ostalim učiteljem, ki poučujejo glasbo, dober mentor in svetovalec. Sodeluje pa tudi v Strokovnem kolegiju Zasavske pevske skupnosti in Tabora pevskih

zborov v Šentvidu pri Stični ter je stalni predavatelj zasavske zborovske šole.

Ob visokem umetniškem jubileju mu iskreno čestitamo in mu želimo še veliko zadovoljstva in uspehov v njegovem nadaljnjem zborovodskem, skladateljskem in svetovalnem delu.

Boris Žužek

Bogatejši Bogenšperk

Od 18. 9. 1987 je v njem postavljena slovenska geodetska zbirka

Slovenski geodeti so 18. 9. 1987 praznovali dvojni praznik: otvoritev razstave ob 160-letnici delovanja katastrskega mapnega arhiva v Ljubljani, ki so jo pripravili skupaj z Arhivom Slovenije, ter otvoritev slovenske geodetske zbirke na gradu Bogenšperk, ki je po dogovoru postala oddelek Tehniškega muzeja Slovenije.

Izbor Bogenšperka za geodetsko zbirko sta pogojevala dva temeljna vzroka. Prvi je brez dvoma neposredna povezanost Valvasorja s topografijo, kartografijo in zemljemerstvom. Prav na tem gradu so nastale njegove znane topografije in karte. Od tu je prehodil večji del Slovenije, meril, risal in zapisoval značilnosti slovenske pokrajine, posestva, socialni sestav, slovenska imena... Drugi vzrok pa tiči v dejstvu, da so se slovenski geodeti pri zavzetem delu ob projektu Vače 81 pridobili zaupanje in tako se je porodila obojestransko sprejeta zamisel o postavitvi geodetske zbirke.

Na svečanosti ob otvoritvi na dvo-rišču gradu je bil slavnostni govornik Vladimir Kavčič, predsednik Republiškega komiteja za kulturo, za kulturni program pa so poskrbeli Zasavski rogist. Med udeleženci, teh je bilo okoli 200, je bilo največ geodetov. Med gosti so bili mnogi predstavniki republiških organov, kulturni delavci, predstavniki arhivov in muzejev. Niso manjkali tudi geodeti iz drugih republik in pokrajin. Prisostvoval je tudi načelnik Vojaškega geografskega inštituta iz Beograda, general dr. Miroslav Peterca. Več gostov — geodetov je bilo tudi iz tujine, predvsem veliko je bilo zastopstvo avstrijskih geodetov na čelu s predsednikom državne geodetske avstrijske uprave.

Geodetska zbirka je postavljena v lepo urejene prostore v posebne vitrine, panoje in mize. Večji del je dokumentarnega gradiva, precej pa tudi instrumentarija. Ta se bo očitno še povečal, saj iz dneva v dan dobivamo nove ponudbe. Poudariti velja, da mnogi niso bili do zadnjega prepričani, da smo geodeti zares sposobni postaviti tudi svojo zbirko. Ta se bo tako v prihodnje še pomembno obogatila. V ta namen bo potrebno postaviti še posebne steklene omare, da eksponati ne bi začeli kopneti.

Zbirka sega tja v sivo davnino, v prve začetke zemljemerstva tedanjih kultur. Nato kronološko prikazuje razvoj zemljemerstva in kartografije (po zaporednih številkah vitrin in panojev) vse tja do začetka prejšnjega stoletja. Nastajanje franciscejskega (stabilnega) zemljiškega katastra posveča več prostora, saj so izdelki tega katastra iz dvajsetih let preteklega stoletja še vedno v veljavi za skoraj 90% površine SR Slovenije. Zato je tudi razumljivo, da terezijanskemu in jožefinskemu katastru ne odmerja toliko prostora. Kronološko prikazuje tudi pomembne moke, ki so delovali na Slovenskem na področju zemljemerstva in kartografije (Herberstein,

Valvasor, Florjančič, Kozler, Vega, Mrak, Ressel, Gruber itd.) ter pomembne projekte našega ozemlja. Posebno poglavje je namenjeno obdobju med vojnama in tudi narodnoosvobodilni vojni, saj je med njo delovala kartografska sekcija pri glavnem štabu, kar je svojstven primer med osvobodilnimi gibanji. Sekcija je vodil v Litiji rojeni general Karel Marčič. Vse vitrine na galeriji pa so namenjene razvoju geodezije v povojnem času. V hodniku je tudi pripravljen edini celovit pregled kartografskih izdelkov v Sloveniji za javno uporabo. Instrumentom je posvečen celoten stolp, dve vitrini in nekaj prostora na veliki razstavnici mizi.

Vsak eksponat je posebej opisan. Tako obiskovalec lahko sam prouči celotno zbirko. Vsaka vitrina je pano pa ima ta še poseben uvodni tekst, ki širše pojasnjuje čas, na katerega se eksponat nanaša. Seveda bomo za zbirko pripravili še poseben katalog, vendar šele potem, ko bomo ovrednotili vse nove eksponate. Upamo, da bo ta naloga končana v dobrem letu dni.

Geodetska služba je slabo akumulativna, saj sredstva vedno primanjkuje. Sama zbirke ne bi bila sposobna sfinancirati. Zato smo zaprosili za pomoč. Brez dvoma gre najprej poudariti, da brez obnove prostorov, ki jih je zagotovil Odbor za obnovo gradu, zbirke ne bi uspeli postaviti. Na pomoč je priskočila Kulturna skupnost Slovenije s pomembnimi finančnimi sredstvi. Med članstvom smo uvedli samoprispevek, kar je verjetno tudi edinstveno v naši družbi. Mimo prispevkov OZD s področja geodezije so se prošnji odzvale tudi mnoge delovne organizacije izven geodezije. Prispevale so tudi mnoge geodetske občinske uprave, med njimi se je zlasti izkazala Geodetska uprava Krško. Vse darovalce smo posebej izpostavili v okrogli sobi. Krivičen pa bi bil, če ne bi posebej izpostavil tudi nekaterih izvajalcev. Zelo prizadevno sta do zadnjih ur sodelovala Mizarstvo Litija pod vodstvom Staneta Lesjaka in Ivan Fojkar. Brez njune požrtvovalnosti bi zbirke ob vseh peripetijah in nezdah ne mogli pravočasno pripraviti. Ob tem se moram zahvaliti tudi Zasavskim rogistom, ki so kakovostni program pripravili brez honorarja. Veliko manj pa smo bili zadovoljni z gostinskimi uslugami.

Po otvoritvi smo z gosti iz drugih republik in tujine obiskali še Vače, sitalo in GEOSS. Brez pretiravanja moram zapisati, da so bili izredno zadovoljni. Kolegi iz Avstrije so ob koncu rekli približno takole: »V strokovnem pogledu smo v marsičem pred vami. Toda tako kvalitetne zbirke ne premoremo. Se teže si lahko predstavljamo postavitev obeležja našega težišča. Še posebej pa vas cenimo, da ste stroko uspeli tako trdno povezati s kulturo, gospodarstvom, s širšo družbo.« Tako priznanje nam

»Zvon« je imel arhivarja

Da so pri kulturnih društvih nekoč zelo veliko dali na čuvanje arhivskega in dokumentarnega gradiva društev, je znano marsikomu. Člani društev so se tedaj zavedali, da bo gradivo, ki je nastajalo pri njihovem delu, bodočim generacijam nekaj dalo, nekaj povedalo, zato so se na vse kriplje borili, da bi ga ohranili. Na mnogih sestankih so razpravljali o tej zadevi in slednjič ugotovili, da poleg predsednika, tajnika — načelnika, pevovodje in gospodarja potrebujejo tudi arhivarja. In začeli so jih nameščati. Istočasno pa so vse njihove dolžnosti objavili v pravilih, pravilnikih, statutih in poslovnikih društva.

Tako je tudi pevsko društvo Zvon iz Šmartnega pri Litiji 26. 3. 1929 izdalo poslovník, v katerem je med društvenimi funkcijami naveden tudi arhivar in vse njegove naloge:

Arhivar

Arhivarjeva dolžnost je v prvi vrsti ta, da ima v redu društveni »Arhiv«, zlasti pa notni material. On skrbi da se nič ne izgubi, in vodi vsled tega posebno knjigo v kateri ima zabeleženo vse kar in koliko ima društvo notnega materiala ki je do podrobnosti zabeležen z številkami. Arhivar hrani tudi druge društvene listine katerih društveno tajništvo ne rabi n.pr. Društvene zapisnike o odborovih sejah ki so že napolnjeni, uradne listine in sploh vse kar je vredno da se spravi ter da se s tem hrani priča društvenega poslovanja ker se s tem ustvarja društvena zgodovina. Rabljiv notni material spravlja v posebnih mapah iz katerih ga razdeljuje pevcem, in po uporabi zopet spravlja. V evidenci ima tudi vse izposojene stvari.

Seveda je bilo delo na prostovoljni bazi, tako kot danes, pa vendar lahko govorimo o veliki razliki. Gradivo pevskega društva Zvon iz Šmartnega pri Litiji, ki je bilo ustanovljeno l. 1899, je ohranjeno in nobenega problema ne bo raziskovalcu napisati publikacijo o zgodovini društva, ki bo čez dve leti praznovalo 100-letnico svojega delovanja.

Kako pa si bo nekoč raziskovalec pomagal s gradivom kakšnega kulturnega društva, ki danes deluje 10 ali 20 let, ko že nekaj let o starem gradivu ni ne duha ne sluha?

Boris Rozman

brez dvoma laska. To je priznanje tudi občini Litija, saj je večji del tega na njenem območju. Zato tega ne bi smeli pozabiti; skupaj se moramo zavzemati tako za nadaljnji razvoj projekta Vače kot Bogenšperka. To sta dve vrednoti, ki bosta čedalje bolj cenjeni. Da pri tem mislim le na dejanja, ni potrebno poudarjati. Besed ni potrebno veliko, zasnove so znane. Vsako nerazumevanje pa samo škodil!

Leta 1987 bo minilo 300 let od izida slavne in nepozabne Slave vojvodine Kranjske. Ob otvoritvi je bil ta jubilej že poudarjen. Se bomo znali Valvasorju ob tej obletnici dostojno oddolžiti? Pa ne z besedami, temveč z dejanji v složenem timskem delu. V mislih imam tako litijski kot celotni slovenski kulturni prostor in dejstvo, da pri takem obsegu posameznik naloge ne more izvesti.

Peter Svetik

Festival amaterskega filma v klubu MEDO

V Centru interesnih dejavnosti mladih prireditve tečejo dalje. Še vedno vsak petek, soboto in nedeljo potekajo plesne disko prireditve, sredi novembra se bodo začeli plesni tečaji (razpis lahko preberete v tej številki Glasila občanov), novembra bo tudi festival amaterskega igranega filma in še bi lahko naštevali.

Na festivalu amaterskega igranega filma bodo tokrat sodelovali člani Kino kluba mladih iz Zgorjaja, ki bodo predstavili svoje filme, v katerih igrajo tudi nekateri Litijani, ki jih boste zlahka prepoznali. Festival bo v petek, 13., in v soboto, 14. novembra letos, vsakič s pričetkom predvidoma ob 16. uri v Centru interesnih dejavnosti mladih — klub Medo. Katere filme si boste lahko ogledali, pa boste prebrali na njihovih plakatih, ki jih verjetno že poznate — rumeni, dobro vidni z risbo zelenega medveda, zaščitnega znaka litijskih interesnikov.

Videofilmov pa v klubu še vedno ni, čeprav vas ne sme presenetiti, če jih bo-

do že v kratkem začeli spet vrteti. Dolej namreč niso imeli videorekorderja, vse pa kaže, da bodo v kratkem zbrali toliko denarja, da si ga bodo lahko kupili. Potem pa bodo glasbene večere popestrili tudi z videospoti.

Pa še na nekaj bi vas radi spomnili že tokrat. Zadnji vikend v decembru bodo pripravili tradicionalno Enajsto šolo za vse generacije, ki bo tokrat trajala kar dva dneva, in mladinsko silvestrovanje v klubu Medo. Prijavite se lahko že zdaj na naslov CIDM Litija, Maistrova 6, 61270 Litija. Na tem naslovu pa lahko dobite tudi vse informacije v zvezi z interesnim združevanjem mladih.

Rudi Bregar

Gnojenje pšenice

V tleh na naših njivah imamo na splošno še vedno premalo fosforja in kalija. Tako je priporočljivo, da pri pripravi zemlje za setev gnojimo s celotnim odmerkom fosforja in kalija. Odmerek dušika, ki je zelo podvržen izpiranju, pa razdelimo tako, da gnojimo ob setvi s približno 30 kg/ha čistega dušika, kar zadostuje za rast posevka jeseni, z večjim delom dušika pa gnojimo ob koncu zime in ob kolenčenju. Za gnojenje pred setvijo so zato najbolj primerna gnojila, ki imajo večji delež fosforja in kalija kot pa dušika, to so npr. NPK 6—18—18, NPK 8—16—22, NPK 9—18—18.

Na njivah, ki jih redno gnojimo s hlevskim gnojem in so zato zelo rodovitne, lahko jesensko gnojenje z dušikom opustimo, čeprav pšenice same s hlevskim gnojem ne gnojimo. Na teh njivah je priporočljivo pred setvijo gnojenje s fosforjem in kalijem, npr. s PK 0—20—20.

Samo na zelo rodovitnih tleh, ki so v kolobarju dobro zagnojena s hlevskim gnojem in pri katerih z analizo zemlje ugotovimo visoko raven fosforja in kalija, lahko jesensko gnojenje z rudninskimi gnojili opustimo. V tem primeru ob koncu zime gnojimo s primernim NPK gnojilom, npr. NPK 13-10-12, NPK 11-11-16, NPK 9-18-18. V vseh primerih pa moramo spomladanski obrok dušika razdeliti na dognojevanje ob koncu zime in dognojevanje ob kolenčenju pšenice.

Dognojevanje z dušikom ob koncu zime (40—60 kg dušika konec februarja ali v začetku marca) vpliva na boljše obraščanje pšenice in na razvoj zasnov klasov v nastavkih klasov. Tako zagotovimo osnovo za večje število klasov in primerno gost posevek ter za večje število zrn v klasih in s tem za visok pridelek.

Drugo dognojevanje (40—50 kg/ha dušika) ob kolenčenju pšenice (konec aprila) vpliva na to, da se v zasnovah klasov razvije več zrnja, kar nadalje vpliva na povečanje pridelka.

Za posevke na zelo rodovitnih njivah, pri katerih računamo na zelo visok pridelek, večji od 60 dt/ha zrnja, priporočamo še dognojevanje v času klasenja pšenice

(50—60 kg/ha dušika).

Učinkovitost večjih odmerkov dušika omogočimo z uporabo pripravkov na osnovi CCC (cayococol, stabilan), ki skrajšajo in utrdijo bili, in FUNGICIDOV, ki preprečujejo razvoj glivičnih bolezni, ki sicer pospešujejo poleganje posevkov.

Gnojenje pšenice pa se nam bo obrestovalo, če bomo zraven ukrepov za gnojenje in zatiranje glivičnih bolezni ter plevela dodali še pravilno pripravo zemlje za setev in primerno potrjeno seme za setev.

Aktiv mladih združnikov M-KZ Litija

KRAJEVNA SKUPNOST VAČE

Požar pri Planinški

Komaj dober mesec dni je minil od večjega požara, ki ga je zanetila strela v vasi Podbukovje v KS Vače. Gorelo je pri Planinškovih na Boltiji. O obsežnosti požara so se gasilci prepričali po 10 minutah vožnje, ko so prispeli z gasilskim kombijem ter zagledali žalosten prizor, saj je gorelo celotno ostrežje velikega hleva, ki je bil zgrajen pred 8 leti.

Okrog hleva in hiše so tavalj prašiči in goveja živina, ki so jih domači in sosedje že spravili iz hleva.

Za gasilce je bil največji problem ta, ko so ugotovili, da ni zadostne količine požarne vode, razen na kmetiji pri Kovaču. Ta ima globok vodnjak za požarno vodo, ki pa ni zadostoval za daljše gašenje.

Vodstvo požara je takoj aktiviralo bližnje sosedo s traktorskimi cisternami, da so vozili vodo od Pečarja, iz Litije pa je tudi prispela avto-cisterna OGZ Litija, ki je dovažala vodo.

Požar je bil na srečo dokaj hitro omejen. Za gasilce in krajanje se je pričelo najtežje: premetavanje gorečega in ožganega sena. Pri tem se je pokazala velika požrtovalnost domačinov, gasilcev iz Vač, Save in iz Litije. Ti so tudi pripeljali agregat, ki je bil v veliko pomoč pri razsvetljavi ob hlevu in okolici.

Ob tem požaru se je spet pokazala velika pripravljenost ljudi ob nesreči, predvsem gasilcev iz vrst omenjenih društev ter krajanov in bližnjih in daljnih vasi. Vsi so si prizadevali z nadčloveškimi napori pri reševanju. Predvsem pa so se izkazali sosedje, sorodniki in vaščani, ki so uspeli res v rekordnem času obnoviti kompletno ostrežje hleva, ki je pogorel.

S tem so vsi, ki so kakorkoli pomagali pri gašenju in obnovi hleva pri Planinški, dokazali veliko humanost do ljudi, ki so potrebni pomoči.

V razmislek in opozorilo: Ali imamo na kmetijah in drugje, kjer je to potrebno, vedno dovolj požarne vode za gašenje požarov?

Poveljnik GD VAČE
Alojz Urbanija

Prvi množični pohod po Levstikovi poti

7. novembra od Litije do Čateža

Dan, ko bo po obstoječi Levstikovi poti od Litije do Čateža organiziran prvi množični pohod, je vse bližje. Zanj je skorajda vse pripravljeno in bo izveden v soboto, 7. novembra 1987. Organizirata ga Center interesnih dejavnosti mladih pri OK ZSMS Litija in OK ZSMS Trebnje. Pot bo pohodnike vodila iz Litije izpred železniške postaje in potem skozi šmartno, Kostrevnico, Libergo, Primskovo, Zagrič in Zaplaz do Čateža.

Na startnem mestu bodo pohodniki prejeli kontrolni kartonček, kamor bodo že letos, in potem tudi v prihodnjih letih, na cilju dobili kontrolni žig o prehojeni poti. Med potjo bosta v Kostrevnici in na Primskovem organizirani okrepčevalnici, na cilju v Čatežu pa tudi gostinska ponudba. Čeprav v novebrskih dneh lahko ponagaja vreme, to organizatorje

niti udeležence pohoda ne sme odvračati od tega, da ne bi prehodili celotne poti, ki bo dobro označena.

Svojo udeležbo na pohodu lahko sporočite že danes na naslov CIDM Litija, Maistrova 6, 61270 Litija (ali po telefonu (881-269), da bodo pravočasno pripravili startne kartončke, prijavi pa se boste seveda lahko tudi na startnem mestu.

Na slavnostnem zaključku bo vse udeležence pozdravil Tone Anderlič, predsednik slovenske mladinske organizacije. Po zaključku pohoda pa bo treba prehoditi še del poti do železniške postaje na Veliki Loki, kjer vas bo vlak odpeljal v Ljubljano oziroma naprej v Litijo. Udeležite se množičnega pohoda po Levstikovi poti, ki bo v prihodnjih letih postal

Na pohod se lahko podate v soboto, 7. novembra, med 8. in 9. uro izpred železniške postaje v Litiji, kjer se lahko prijavite in prejmete startni kartonček. Slavnostni zaključek pohoda bo ob 15. uri v Čatežu pri Trebnjem. Sicer pa boste o pohodu seznanjeni tudi preko plakatov.

tradicionalna kulturna manifestacija ne samo v litijem, temveč tudi v slovenskem prostoru.

RUDI BREGAR

Zavod za izobraževanje in kulturo
Litija, Delavska univerza
objavlja za šol. l. 1987/88

RAZPIS

I. za vpis v programe srednjega usmerjenega izobraževanja

1. kovinsko-obdelovalna usmeritev
— program obdelava kovin in upravljalet strojev (1. in 3. letnik) — SR
— program obratni strojni tehnik — tehnolog (1. letnik) — NAD
2. promet in zveze
— program vožnja motornega vozila — smer voznik (SKR)
— program organizator notranjega prometa — prometni tehnik (NAD)
3. komercialni tehnik (dveletna šola) — SR
4. živilska predelava — smer živilski delavec (SKR)

II. v osnovno šolo za odrasle (od 6. do 8. razreda)

III. v programe strokovnofunkcionalnega izobraževanja za delo (tečaje):

- upravljalet lahke in težke gradbene mehanizacije
- tečaj za voznike viličarja
- tečaj tujih jezikov (angleški, nemški, italijanski)
- začetni in nadaljevalni strojepisni tečaj
- tečaj za skladiščnike
- začetni in nadaljevalni tečaj šivanja in krojenja
- tečaj za gostinske delavce
- tečaj iz varstva pri delu
- higienski minimum

Vse informacije o posameznih oblikah izobraževanja dobite na delavski univerzi. Parmova 4, tel. 881-182, vsak dan od 8. do 12. ure in od 15. do 16. ure, ob sobotah od 8. do 10. ure.

Komercialna tehnična šola

ZI (Litija, enota Delavska univerza, namerava odpreti dislocirani oddelek komercialne tehnične šole. Šolanje traja dve leti, pogoj za vpis pa je končana šola IV. stopnje (poklicna šola) trgovinske ali drugih smeri. Po uspešno končanem šolanju si slušatelj pridobijo V. stopnjo strokovne izobrazbe (popolna srednja šola).

Pouk se bo pričel, ko bomo zbrali dovolj prijav.

Informacije dobite na Delavski univerzi. Litija, Parmova 4, tel. 881-182.

»Vse občane-zavezanke za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča obveščamo, da je v odločbi, ki so jo prejeli za plačilo nadomestila v letu 1987, v stolpcu štev. točk vpisan zmnožek površine zemljišča s številom točk /m².

Zavezanec, ki hoče število točk /m² primerjati z Odlokom o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, (Ur. l. SRS, št. 9/87), mora število točk deliti s površino v m².

Zavezanci, ki se ne bodo strinjali s št. točk /m² ali s površino, naj vložijo pritožbo in se hkrati zglasijo na Samoupravni komunalni skupnosti Litija, Jerebova 6.

Vse neredne plačnike davčnih obveznosti pa opozarjamo na višino zamudnih obresti, ki so se v letu 1987 spreminjale takole:

od 1. 1. 1987 do 30. 5. 1987	66%
od 31. 5. 1987 do 30. 6. 1987	113,4%
od 1. 7. 1987 do 30. 9. 1987	128,8%
od 1. 10. 1987 dalje	183,4%«

MIZARSTVO LITIJA
61270 LITIJA
Ponoviška c. 13

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

3 KV MIZARJEV — široki profil

— za nedoločen čas

Pogoji:

- IV. st. lesne smeri
- dvomesečno poskusno delo
- odslužen vojaški rok
- zaželen praksa

NK delavca

— za nedoločen čas

Pogoji:

- končana osnovna šola
- dvomesečno poskusno delo
- odslužen vojaški rok

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na gornji naslov.

Zaplešite z nami

Center interesnih dejavnosti mladih organizira za Litijane vseh starosti plesne tečaje, in sicer:

- **MALO PLESNO ŠOLO ZA PREDŠOLSKE IN OSNOVNOŠOLSKE OTROKE (po skupinah)**
- **PLESNE VAJE ZA MLADE**
- **PLESNI TEČAJ ZA ODRASLE**

Vpisujemo tudi v posebne plesne tečaje:

- **rock'n roll,**
- **break dance in electric boogie,**
- **step (letošnja plesna modna muha).**

Tečaji bodo predvidoma potekali ob torkih popoldne v prostorih Centra interesnih dejavnosti mladih, Maistrova 6, Litija s pričetkom sredi meseca novembra.

Prijave sprejemamo na Občinski konferenci ZSMS Litija vsak dan v tednu od 7. do 15. ure, v sredo do 16. ure (telefon 881-269).

Tečaji bodo potekali pod kvalitetnim vodstvom plesnih učiteljev Plesne šole Trbovlje; organizirani bodo le ob zadostnem številu prijavljenih.

Dodatne informacije lahko dobite na zgornji telefonski številki, interesantom pa jih bomo pošiljali na dom!

Nasvidenje na tečaju!

CENTER INTERESNIH DEJAVNOSTI MLADIH
LITIJA

Vzgojnovarstvena organizacija Litija

razpisuje delovno mesto

vzgojiteljice

v enoti Ciciban Šmartno

za enoletno nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom od decembra 1987 dalje.

INDUSTRIJA USNJA VRHNIKA — TOZD USNJARNA ŠMARTNO

61275 ŠMARTNO PRI LITJI

USNJE — USNJENA IN KRZNENA KONFEKCIJA — KRZNO

ŠE POMNITE, TOVARIŠI?

Pripravila:
Viktorija Pevc

Srečanje aktivistk vaše organizacije LMS Breg – avgusta 1976

(Nadaljevanje iz julijske številke)

Kovanje konj:

V letu 1944/45 so se na Mamolju zadrževale oz. so šle preko vojaške enote, ki so imele v svojem sestavu konje. Če je bilo te konje treba podkovati, so obvestili mojega očeta Antona Mahkovca, ki je bil za tako akcijo kljub 66-im letom starosti vedno pripravljen. Brat Jože, ki je partizanal na tem območju, je očetu pri delu pomagal. Oče je od doma nesel s seboj orodje in podkve v aktivki. Iz Brega je šel ob Savi preko Srednjega hriba do Čebelnika. Med kovanjem so pripravili žerjavico, da so tako lahko uporabili tudi že rabljene podkve, ki so jih zmanjšali oz. razširili.

Naloga obveščevalke:

26. 12. 1944 je moj oče zjutraj, ko se je delal dan, zaslišal korake neke skupine. Na šipah so bile ledene rože. Naredil je luknjico in ugotovil, da gredo mimo hiše Nemci. Na glas je rekel: »Nemci so.« Ko sem to slišala, sem takoj vstala, se obula v salonarje, vzela kanglo za mleko, ter šla ven v nasprotno stran, kot je šla kolona vojakov; zadnje sem še srečala. Šla sem skozi vas, mimo Primca v Gradišče do Čebelnika, od tam naprej sem šla bosa, ker so me salonarji ovirali. Obula sem jih zaradi kamuflaže. Šla sem od Čebelnika proti Maljku v partizanski bunker. Obvestila sem Zdenka Rotarja, komandirja TV-3, da se bližajo Nemci. Kurirji so šli takoj na položaje po hribu nad Janezovo hišo, da bi ugotovili situacijo. Nemce so zagledali pri gra-

diški cerkvi. Nagnali so jih nazaj v dolino. Vnel se je boj.

Spomin na Ano Planinšek:

V zimi 1944/45 je bilo veliko snega. Okupatorjevi vojaki so hodili iz postojanke Litija v okoliške vasi dobro opremljeni in oboroženi. Obleženi so bili v bele halje, da so bili manj vidni. Tako sem prišla na idejo, da bi tudi našim borcem sešili bele halje.

Ob tej akciji se mi je vtisnila v nezbrisen spomin Ana Planinšek iz Litije, mati in sestra ustreljenih talcev Pepčka in Francija Štoka v Begunjah ter mati padlega partizana, mladega kurirja Ručka. Ko sem prišla k njej, če lahko kaj prispeva za bele halje, za naše, je brez pomišljanja iz omare vzela vse 4 rjuhe, nato pa še iz postelj dve. Še danes jo vidim, kako srčno rada mi je izročila 6 belih rjuh, vse, kar jih je imela.

Pripoveduje Tončka Poglajen:

Novembra 1943. leta je bil mobiliziran v nemško vojsko 17-letni brat Bogo. Predvsem starša sta bila v hudi dilemi, kaj mu svetovati, da ne bi bila družina seljena in da ne bi tega mladega fanta odvlekli na fronto. Tudi Bogo se je boril sam s seboj. Čas nas je vse skupaj prehitel in Bogo se je odzval pozivu. Javiti se je moral v Beljaku na Koroškem. Še danes vidim očeta, kako je nemočen jok, ko je Bogo odšel. Jaz pa sem mu rekla, da ga bom v enem tednu obiskala v zbirnem taborišču v Beljaku.

Istocasno je bil mobiliziran tudi Jožmanov Viki iz Štange. Zmenila sem se z Jožmanovim očetom, da oba mobiliziranca skupaj obišče-mo. Z očetom Jožmanom je šla tudi hčerka Mari. Ko smo prišli v Beljak, smo poiskali taborišče to je bil z žico obdan prostor, v katerem je bilo veliko barak. Javili smo se pri vhodu in stražar nas je pustil naprej brez natančnejših poizvedovanj. Pokazal nam je barako, kjer sta se nahajala Bogo in Viki. Vzdušje v barakah je bilo na prvi pogled veselo, igrali so na harmoniko in fantje so zbijali šale. V vsem tem pa sem čutila nek nemir in tesnobo.

Fanta sta bila že preoblečena v uniformo. Takoj sta nam izročila civilno obleko, da naj jo odnesemo domov. Na komandi sta dobila dovolilnico za 3 ure, da nas lahko pospremita na železniško postajo.

Med potjo sem Bogu rekla, da sem prišla ponj, da se odpeljeva z vlakom do Jevnice. Tam bo izstopil in se javil pri določeni hiši, kjer bo dobil zvezo za v partizane. Izgledalo je, da je bil že ves prežet z neko disciplino in strahom, ker je odvrnil, da je sedaj kaj takega nemogoče, da so na vlakih stalno patrule. »Nekje se boš preoblekel v civilno obleko in bo vse v redu,« sem dejala. Pol ure hoda je bilo do postaje. Kar kmalu med potjo se je oddolil. Rekla sva, kar bo, pa bo.

V bližini postaje smo v neki gostilni najeli sobo, da se je tam preoblekel v civilno obleko. Čudila sem se, da gostilničarka ni ničesar vprašala. Ko je Bogo odšel v sobo, sem stopila k Jožmanu in mu povedala, da bo Bogo šel z menoj na vlak in v partizane. Prej o moji nameri nismo govorili. Tega ni pričakoval, bil je vesel in prestrašen obenem. Kot zrel človek je drugače presojal, bolj previdno, a za to ni bilo časa. Navidezno smo morali ostati mirni in odločni, strah pa pustiti vnemar. Čez nekaj časa se je tudi Jožmanov Viki preoblekel. Čas vrnitve v kasarno se je bližal. Odšli smo na železniško postajo zmenjeni, da se ne poznamo. Šli smo med ljudi vsak zase.

Na srečo je vlak kmalu odpeljal, malo kasneje, ko naj bi se naša vojaka vrnila v kasarno. Ko smo vstopili na vlak, so po zvočniku že objavili, da se dva vojaka nista vrnila v kasarno. Onadva pa nista bila več vojaka, ampak v civilni obleki. Vlak je odpeljal. Peljali smo se ločeno v dveh vagonih. Bogo in

Mari sta bila v enem vagonu, Jožmanov oče, Viki in jaz pa v drugem. Med potjo je šel Jožman pogledat v nekaj vagonov, da bi se prepričal, če se peljeta Bogo in Mari, ker ju na postaji med množico ljudi nismo opazili. Ni ju našel. Nič se ni dalo storiti, vlak je peljal naprej, po glavi so nam rojile hude misli: »Kaj če so ju prijeli? Na vse moramo biti pripravljeni.«

Mi trije smo se peljali do Jevnice, Viki je izstopil in šel v Dolgo nogo in od tam v partizane. Boga in Mari ni bilo. Oče Jožman in jaz sva se peljala v Litijo. Zmenila sva se, da bo šel pogledat na postajo k naslednjemu vlaku, jaz pa zgodaj zjutraj. Potem se bova poiskala in obvestila.

Ko sem šla zjutraj na postajo, sem srečala Trinkovo Dragico. Povedala mi je, da Bogo prihaja domov. Skupaj sta se peljala z vlakom. Dejal ji je, da ima v zvezi s službo v trgovini, kjer je bil zaposlen, še en popravek v Jevnici. Rekla je tudi, da je bilo z njim neko dekle. Kamen se mi je odvalil, vse se mi je razjasnilo, obema, Vikiju in Bogu je uspelo.

Uspela sem se na kolo in zavila proti Šmartnemu ter se namenila v Štango k Jožmanu. Moje veselje je bilo kratkotrajno. Še v Litiji sem srečala očeta Jožmana in 6 gestapovcev, ki so ga aretirali. Kako je to mogoče in kaj sedaj? Najraje bi postala nevidna, ko sem se peljala mimo njih. Šla sem domov in tedaj sem šele staršem povedala o teh dogodivščinah. Tudi njima je odleglo.

S tem pa še ni bilo vsega konec. Po 10 dneh so me iskali doma. Ko so prišli v vas, so jo zastražili. Ker me tistega dne ni bilo, so materi naročili, da se moram javiti pri njih naslednji dan ob 10. uri. Ni me bilo strah, mislila sem si: »Bogo je na varnem, meni pa ne morejo dokazati, da sem bila v Beljaku.« Pri zaslišanju sem dobila par klofut, »vedela« nisem ničesar, končno so me izpustili s tistimi njihovimi znanimi grožnjami.

Kmalu zatem sem šla v Štango k Jožmanovim. Tudi oče je že bil doma, povedal je, da so ga zasliševali in izpustili. Bogo in Viki sta bila v Dolgi nogi, tam smo si veselo pripovedovali o potovanju, ki se je srečno izteklo. Tedaj sem zvedela, da so del vlaka in tisti vagon, v katerem sta se peljala Bogo in Mari, v Kranju odklopili. Zato sta v Kranju izstopila in počakala na vlak za Jevnico naslednjega dne.

Še je čas za vpis v gledališki abonma

Iz predstav, ki jih imajo slovenske gledališke hiše letos na sporedu, smo pripravili okvirni program abonmajskih predstav za sezono 1987/88, izmed katerih bomo izbrali pet del:

Prešernovo gledališče Kranj — P. Shaffer: Črna komedija (že 6. 11. 1987), D. Smole: Antigona

Slovensko ljudsko gledališče Celje — T. Partljič: Ščuka, da te kap, J. B. Molière: Zgrabite Sganarela

SNG Drama Ljubljana — N. V. Gogolj: Norčavi zapiski, M. Kleč: Dr. roman

Šentjakobsko gledališče Ljubljana — Ž. Kozinc: Tepeni inšpektor, Ž. Petan: Žena iz računalnika

Mestno gledališče ljubljansko — A. Gelman: Klopca

VPIS abonmaja poteka že od sredine oktobra, potekal pa bo vse do prve REDNE abonmajске predstave, ki bo v PETEK, 6. NOVEMBRA 1987, OB 19.30. Gostovalo bo PG Kranj s Črno komedijo.

Cena abonmajске vstopnice je 7.000 din, cena vstopnice za eno predstavo (prvo) pa je 1.600 din.

Ker je včasih delovni teden kar predolg, smo se odločili (tudi na vašo željo), da ga skrajšamo z abonmajskimi predstavami, ki bodo IZMENO-MA ob TORKIH in PETKIH, o točnem dnevu pa vas bomo sproti obveščali preko lepakov in Glasila občanov.

»Osnovni vir obstoja slovenskega naroda je njegova kulturna zavest in samozavest,« pravi Bojan Štih v svoji knjigi. In kolikšno kulturno zavest imamo mi, Litijani? Bomo uspeli napolniti našo malo dvorano?

Na Štajerskem je divjal boj na življenje in smrt, hkrati pa to ni bil samo boj Štajerske, marveč resničen boj na življenje in smrt vsega slovenskega naroda

Sergej Kraigher

Pripravil:
Mitja Ribičič

Lojze Hohkraud

dar se na Golčaju, kjer je bila četa razbita, komaj reši gestapovske zasede. Hohkraud tudi pripravlja na terenu pogoje za prehode II. štajerskega bataljona in II. grupe odredov z Dolenjske. Oba pohoda sta bila izdana, Nemci so organizirali veliko hajko, zaradi česar je prišlo do znanih partizanskih bitk na Tisju in Jančah.

(Nadaljevanje iz
septembrske številke)

22. junija, ko je z napadom hitlerjevske Nemčije na Sovjetsko zvezo postala oborožena vstaja jugoslovanskih narodov objektivna možnost in življenjska nuja, je sekretar okrožnega komiteja KPS Trbovlje Sergej Kraigher z Lojzom Hohkrautom in Viktorjem Stoparjem, ki je dan prej prišel v revirje, sklical sestanek, na katerem so sklenili oblikovati partizansko enoto. Ze isti mesec so se v revirskih gozdovih začeli zbirati prvi partizani, ki jih je vodil Hohkraud, po združitvi z zagorsko četo pa so prvega avgusta šteli že 60 borcev. Izvedli so več akcij, bili pa so slabo oboroženi. Tudi po napadu na Zagorje 8. avgusta niso uspeli dobiti orožja. Takrat se je šel Hohkraud kot politični komisar zaradi tega posvetovati v Glavno poveljstvo. Po napadu na Zagorje je z glavnino čete odšel čez Savo na Matico pri Dobovcu, kjer pa so Nemci po izdajstvu 21. avgusta 1941 četo napadli in razbili. Po tem dogodku Hohkraud deluje pretežno kot terenski politični delavec od revirjev do Litije. Skupaj s Sergejem Kraigherjem odide ponovno na posvet v Ljubljano, 21. septembra sta oba navzoča na sestanku rajonskega odbora OF v Moravski gori pri Sv. Križu.

Seveda Hohkraud tudi kot terenski politični delavec redno sodeluje s partizani. V oktobru 1941 se štajerski partizani združijo v I. štajerski bataljon in obenem prevzame poveljstvo bataljona Franc Rozman-Stane. 28. oktobra gre Hohkraud naproti Radomeljski četi, ki naj bi v revirje prinesla orožje, ven-

O navzočnosti in političnem delu Hohkrauta na litijemskem terenu obstoji tudi več različnih pričevanj. Sergej Kraigher je 4. 9. 1986 zapisal, »da so se njegovi prvi kontakti, ki so bili pomembni za gibanje in organizacijo OF, začeli že, ko je šel prvič v Ljubljano (po Požunu avgusta 1941), o bolj sistematičnem delu pa bi lahko govorili za čas ob koncu septembra ali v začetku oktobra preko njegovih zvez in znancev... Po sestanku konec decembra (v Jakobovem hlevu v Planinski vasi) je Hohkraud na svojo iniciativo prevzel tudi formalno odgovornost za delo in obveznost organiziranja okrožja in to po dogovoru z menoj kot takratnim sekretarjem PK...« Hohkrautu je ustrezalo, da je imel litijski teren, katerega je štel za svoje področje dela. Na tem terenu je že v letu 1941 vzpostavljaj zveze in javke ter ustvarjal pogoje za bodoče organiziranje odborov OF. Ti Hohkrautovi napor od jeseni 1941 do pomladi 1942 so se bogato obrestovali v naslednjih etapah NOB, saj je po njegovi tragični smrti prav na tem zagorsko-litijsko-moravskem območju gibanje doseglo velik vzpon in frontovsko organiziranost vsega prebivalstva.

Naj na tem mestu posebej poudarimo pomen Hohkrautovih stalnih zvez s partijskim, frontovskim in vojaškim vodstvom v Ljubljani. Mirko Zlatner, ki je bil leta 1941 v centralni tehniki KPS odgovoren za zveze Ljubljane z okrožnimi komiteji, ima ohranjen razdelilni ključ, po katerem so razdeljevali in pošiljali tekste in drugo gradivo. Zapisane ima tudi svoje zveze z revirsko partijsko organizacijo. Po pričevanju Zlatnerja je Hohkraud v letu 1941 često prihajal v Ljubljano. Or-

ganizacijski sekretar CK KPS Tone Tomšič je po aprilu in do decembra, ko je bil aretiran, vsaj trikrat posredoval stik Zlatnerja s Hohkrautom, da sta se dogovorila za način pošiljanja gradiva. Hohkraud sam ni smel prenašati materialov. Preko nemške meje in Zaloga so zvezo vzdrževali železničarji, poleti 1941 pa je bil vzpostavljen tudi kanal preko trgovca Roberta Vidmarja v Svetem Križu nad Litijo. Revirji in preko te zveze Štajerska so v letu 1941 dobivali tiskane Poročevalce, proglase, pa tudi matrice in druge pripomočke, da so lahko razmnoževali tekste z lastnimi tehnikami. Iz vsega povedanega sledi, je zapisal Mirko Zlatner 8. avgusta 1987, da je bilo delo Lojzeta Hohkrauta v letu 1941 obsežno in zelo pomembno za snovanje in vodenje NOB zlasti v revirjih, litijemskem Zasavju in za vso Štajersko.

Danes je vse manj živih pričevalcev, ki so s Hohkrautom delali v tistem usodnem partizanskem času, kdor koli pa se je takrat srečal z njim, čeprav ponoči in skrivaj, si ga je zapomnil zaradi njegovega velikega sugestivnega vpliva na preproste ljudi, pa tudi zaradi njegove hrabrosti, skromnosti in pozornosti. Bil je pravi ljudski tribun. Zaupal je ljudem in ljudje so zaupali njemu. Pri svojih kmečkih gostiteljih je tudi poprijel za delo. Rad se je družil in pogovarjal z otroki. Smotre boja in revolucije je populariziral preprosto, jasno in na vsakem koraku.

Lojze Hohkraud in Sergej Kraigher sta bila tudi pomembna vzgojitelja predanih in sposobnih domačih partizanov in aktivistov. Ob njem in takoj za njim so bili najbolj znani Polde Eberl — Jamski, Jože Gričar — Metod, Vili Vresk — Urban, ti pa so vzgojili veliko novih frontovcev in borcev v Zasavju.

Pomen Hohkrautovega dela in značilnost njegovega lika je ocenilo tudi štajersko politično in vojaško vodstvo, ko je največjo partizansko enoto — Moravški oziroma Zasavski bataljon imenovalo po njem. Ta bataljon je januarja 1943. leta že štel 180 borcev. Postal je v svojem času ena najbolj uspešnih slovenskih partizanskih enot. Pod vodstvom domačina Franca Poglajna — Kranjca je postal znan po izvirni partizanski taktiki, hitrih akcijah in spretnem izmikanju udarom nemških »hajk«. Imel je široko razvejano obveščevalno in kurirsko mrežo, solidno preskrbovalno, zdravstveno in drugo dejavnost v povezavi z dobro organizirano terensko frontno organizacijo.

Slovenske partizanske enote so svoja imena dobivale po velikanih slovenske kulture ali pa po kmečkih puntarjih Gubcu in Gradniku. Ime partizana ali organizatorja OF so dobile v primerih, ko naj bi delo, žrtvovanje in junaštvo padlega pomenilo zgled za nove rodove partizanov, ki so vstopali v enote nastajajoče slovenske vojske. Takšen vzornik je bil Lojze Hohkraud in pod zastavo, na katero so litijske aktivistke izvezle njegovo ime, je Zasavski bataljon začel in nadaljeval svojo zmagovito pot v Kamniško-savinjskem odredu, v Šlandrovi brigadi in drugih enotah v Zasavju vse do osvoboditve domovine.

Mitja Ribičič

UPORABLJENA LITERATURA:

1. GRADIVO revirskega muzeja ljudske revolucije in okrožnega odbora aktivistov OF Litija
2. POŽUN Lojze: Trbovlje v NOB 1941/42
3. KRAIGHER S., RIBIČ L., KOVAČ V., JAKOPIČ M.: Spomini revirskih sekretarjev. Izdal in založil muzej ljudske revolucije Trbovlje, Trbovlje 1987
4. BALOH Pavle: Po poteh revolucije

OBVESTILO

Obveščamo vas, da čistimo po najsodobnejši metodi (globinsko čiščenje) vse vrste preprog, tapisonov, itisonov, oblazinjenega pohištva (foteljev) itd. Na željo stranke opravimo storitev tudi na domu. Vse informacije lahko dobite v Kemični čistilnici Matjaž Brodar, Trg na Stavbah n. h., Litija, ali po tel. št. 882-148.

Na obisku pri fizioterapevtki Jadranki Lovše

Savna odslej tudi v Litiji

Ko pridejo v deželo hladni jesenski dnevi, ko se začne megla in dež in ti hlad leze v noge, marsikoga napadejo hude nadloge. Starejši, pa tudi manj stari nenadoma začutijo bolečine; zbada in boli jih v križu, sklepih in okončinah, marsikoga bolečine popolnoma skrivajo. Kakšen siromak je lahko človek!

V takih primerih se človek zateče po pomoč k zdravniku. Predpišejo se tablete, dajejo se injekcije, potem pa je treba na fizioterapijo. V litijem ZD že nekaj let uspešno vodi ta oddelček fizioterapevtka Jadranka LOVŠE. Le kdo, ki ga tarejo te težave, je ne pozna? Nasmejana in vedno dobre volje prijazno sprejme pacienta, da se le-ta takoj bolje počuti. Toda kaj, ko je pacientov ogromno, strokovni delavki na tem področju pa samo dve. Še dobro, da jima gre delo tako od rok, da uspeša »obdelati« vse pomoči potrebne.

Mi smo se tokrat z našo novinar-sko beležnico odpravili na obisk k tovarišici Jadranki, pa ne v zdravstveni dom. Šli smo kar k njej na dom. Takoj vam bomo izdali razlog našega obiska, samo malo potrpljenja prosim.

Ko smo se odpravljali na obisk, je bila lepa jesenska sobota. Dan se je že prevešal v večer, po goricah so brali grozdje, prižigale so se prve luči. Naš avtomobil je brzel po lepi asfaltirani cesti od Brega proti Spodnji Jablanici. Tu sta si na začetku vasi zakonca Jože in Jadranka Lovše postavila lično hišo. Čisto blizu glavne ceste je, tako da je ne moreš zgrešiti. Zavili smo na dvorišče. Prijazna gostiteljica nas je nasmejano sprejela in hip zatem smo že sedeli v sprejemnici, ki se imenuje relaksacijska soba. Kako hitro je stekel pogovor. O čem drugem kot o fizioterapiji, seveda.

»Ko sva z možem pričela graditi hišo,« je začela s pripovedjo, »je prišlo do ideje, da bi v spodnjih prostorih organizirala protibolečinsko terapijo. Idejo nama je pravzaprav dal neki pacient, ki se je zanimal za privatno masažo, pa je v Litiji ni mogel dobiti. Tako se je to začelo.«

Iz sosednje sobe se je zaslislal deklinski smeh, pa nam je gostiteljica brž pojasnila, da je na srečanje povabila tudi simpatična dekleta — demonstratorke, na katerih bo pokazala svoje znanje (ena od njih je bila kar njena hčerka).

V prostoru levo je nameščena finska savna. Prostor ves iz belega lesa, ki daje ambientu poseben čar. Temperatura okoli 90° C. Jadranka nam pripravi kar majhno predavanje. Za vas, spoštovani bralci, naj povemo le to, da je pri Fincih to veselo družinsko razvedrilo, za nas pa poleg tega tudi izredno potrebna zadeva. In kaj

je pravzaprav savna? Na kratko bi lahko rekli, da je to kopel v vročem zraku, ki izredno prispeva h krepitvi telesa, k zdravju. Seveda ob zmernih količinah, brez pretiravanja ali celo tekmovanja, kdo bo zdržal dlje. Po savni sledi obilnavje z vodo, pozimi pa lahko tudi kepanje na snegu. Seveda velja to le za tiste najbolj vzdržljive in pa seveda zdrave ljudi. Pljučni in srčni bolniki, z visokim krvnim pritiskom, bolniki z rakom, glavkomom ali depresijo niso za v savno!

Tovarišica Jadranka nam je ob sami demonstraciji še razložila, da se bo pri svojem delu, ki ga sprva name-rava opravljati v popoldanskem času, še posebej posvetila prav protibolečinski terapiji. Vsem zainteresiranim toplo priporoča kombinacijo savne in masaže (ki je lahko ročna ali pa vibracijska). Za vse, ki jih je bolezen že načela ali pa so prav blizu nje, pa priporoča masažo, električno aku-

Svoj obisk za protibolečinsko in preventivno terapijo lahko javite na naslov: Jadranka Lovše, Sp. Jablanica 1 b, 61275 Šmartno pri Litiji. Lahko pa tudi po telefonu na št.: 881-106. Odprto bo ob petkih in sobotah od 15. ure dalje.

punkturo in gravitacijsko trakcijo. Po domače bi temu rekli raztezanje, ki ga izredno propagira neki ameriški profesor. Menda je s tem dosegel prav neverjetne uspehe. No, Jadranka si ni pustila dvakrat reči in je to napravo tudi nabavila.

Po opravljeni demonstraciji — ogledali smo si še ročno masažo in električno akupunkturo — smo v relaksacijski sobi sedli k čaju. Pridružil se nam je še njen mož Jože, ki je v tem trenutku ravno prišel s trgatve. Povedala sta nam, da bodo pri njih dobrodošli vsi, ki si žele okrepiti zdravje ali pa se znebiti bolečin. »Najvažnejši pa« je, »sta še dodala, »zdrav način življenja in gibanje na svežem zraku.«

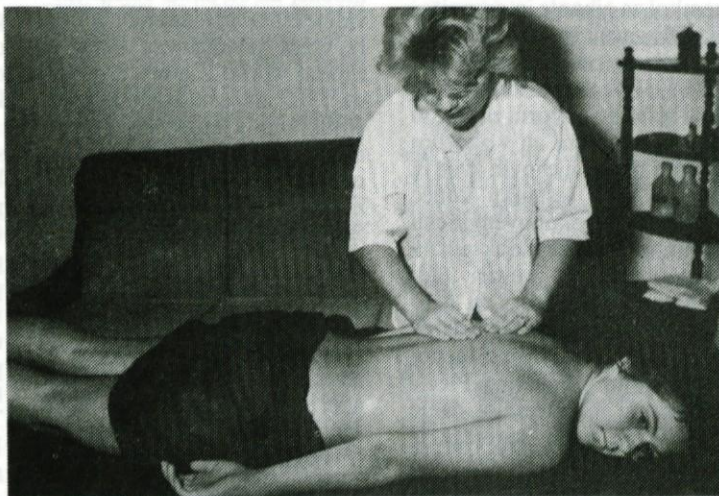
Kdorkoli se bo odločil za obisk — lahko pridejo kar cele družine — bo deležen ustrezne terapije v petek in soboto od 15. ure dalje. Če bo dovolj zanimanja, pa seveda tudi med tednom. Poseben urnik bo urejal, kdaj bodo na vrsti tisti z bolečinami in kdaj preventivci. Pa tudi za mlade (in najbrž bolj glasne) bo na voljo poseben termin.

Torej, pri Jadranki in Jožetu Lovše je vse pripravljeno za tovrstne obiskovalce. Resnično je že čas, da nekaj storimo tudi zase. Končno, pravijo, da je poleg vsega ostalega to tudi naša dolžnost. Se boste strinjali?

Ko smo polni lepih vtisov odhajali, smo naši gostiteljici zaželeli, da bi začrtano delo lepo steklo in da bi čim več ljudi našlo pomoč v tej hiši.

Zavili smo spet na glavno cesto in pod kolesi so bežali novi in novi kilometri, tam v daljavi pa so pomirjujoče bleščale daljne zvezde.

Tekst: Jože Sevljak
Foto: V. Zmrzljak

Če boli hrbet, so takele roke naravnost čudovite...

»Najvažnejši je zdrav način življenja pa gibanje in dobra volja« je zagotovila naša gostiteljica Jadranka Lovše.

Nič hudega ni, če visiš takole z glavo navzdol, da si potem le zdrav!

Včasih bolečino lahko prežene le električna akupunktura.

Kako prijetno je v savni, pa še zdravju koristi!

Po uspešni terapiji se čudovito prileže skodelica čaja.

Iščemo kurjača, ki bi bil pripravljen kuriti centralno ogrevanje v Litiji, Trg na Stavbah 2—3.

Javite se lahko pri predsedniku hišnega sveta tov. Benu Češku vsak dan ali po telefonu št. 881-168.

Občinski odbor ZZB NOV Litija prodaja dobro ohranjeno staro pohištvo, opremo za kopalnico in še nekaj drugih predmetov.

Ogled in licitacija bo 7. novembra 1987 od 8. do 12. ure v Domu borcev in mladine v Litiji, Ponoviška c. št. 6, I. nadstropje.

Prvi množični pohod po Levstikovi poti

ZA ZDRAVE IN TISTE, KI TO ŽELIJO BITI

DRUGO LETO ZA LOVORIKO

»ZDRAVO«

Zveza telesnokulturnih organizacij Litija — Odbor za športno rekreacijo,

RAZPISUJE

akcijo za osvojitev lovorike »ZDRAVO« za leto 1988.

Pravila akcije:

1. V akciji ZTKO Litija za lovoriko »ZDRAVO« lahko sodelujejo vsi občani ne glede na starost in spol.
2. Akcijo vodi Odbor za športno rekreacijo pri ZTKO Litija.
3. Vsak udeleženelec akcije prejme posebno izkaznico, v katero vpisuje podatke o aktivnostih.
4. Pravilno izpolnjeno izkaznico je treba do 31. 12. 1988 poslati na ZTKO Litija, Valvasorjev trg 9 a.
5. Vsi udeleženci akcije »ZDRAVO«, ki bodo izpolnili predpisane naloge oziroma aktivnosti, bodo prejeli posebej za akcijo »ZDRAVO« izdelano medaljo. Podelitev medalj bo na posebni slovesnosti.
6. Izpolniti je treba po eno nalogo v teku, kolesarjenju in hoji na naslednjih prireditvah:

TEK:

1. Tek OF Gabrovka 12 km (april)
2. Tek zmage Litija 12 km (maj)
3. Kros — občinski 10 km (september ali oktober)

Preteči je treba eno izmed prog, čas se ne meri.

KOLESARJENJE:

1. Vzpon na GEOSS 14 km (junij)
2. Maraton Valvasor 70 km (avgust)
3. Kolesarimo cca 60 km (julij)

Prekolesariti je treba eno izmed prog, čas se ne meri.

HOJA:

1. Pohod na Janče (maj)
2. Pohod na Tisje (december)
3. Eden izmed izletov PD Litija

Izpolniti je treba eno nalogo (pohod)

7. Opravljeno nalogo potrdi v izkaznici organizator prireditve z žigom oz. podpisom.
8. Posebna priznanja prejmejo družine. Družino sestavljata najmanj dva člana, sodelovati pa mora eden od staršev. Družino lahko predstavlja tudi zakonski par.
9. Točni datumi prireditev bodo objavljeni v Glasilu občanov.
10. Vsak udeleženelec naj se pred odločitvijo za sodelovanje v akciji »ZDRAVO« posvetuje z zdravnikom.

PRIJAVE: prijave se lahko do 31. 12. 1987 na ZTKO Litija, Valvasorjev trg 9 a (tel. 881-229 ali 882-215).

Pri prijavi je treba sporočiti ime in priimek, rojstne podatke in naslov stanovanja. Če bodo posamezniki sodelovali tudi v okviru družine, je treba to posebej sporočiti ob prijavi.

Prijavite se lahko osebno, po telefonu ali pisno.

Izkaznico bo vsak prijavljeni kandidat prejel po pošti najkasneje do 31. 1. 1988.

Pogoji za izpolnitev nalog oz. za osvojitev lovorike »ZDRAVO« niso prehudi, vendar je potrebna za sodelovanje v akciji celoletna in stalna aktivnost. To pa je tudi cilj akcije. Dobro in stalno telesno pripravljenost, ki vsestransko ugodno in koristno vpliva na človeka, bo vsak udeleženelec preveril na ponujenih prireditvah. Zato ima akcija tudi naziv »ZDRAVO«.

ŠPORT IN REKREACIJA

Športna aktivnost članov Društva invalidov Litija

Društvo invalidov Litija je še mlado, ustanovljeno je bilo 1983. leta. Tega le-

ta se je v društvu organizirala komisija za šport in rekreacijo. Tako imamo se-

10 let »Rekreativcev 77«

Prejšnji mesec so člani skupine »Rekreativci 77« praznovali skromen jubilej — 10-letnico organiziranega delovanja. Da je možno tudi brez velikega »pompa« in denarja zadovoljevati nekatere elementarne potrebe človeka po gibanju, razvedrilu in ohranjanju kondicije, so dokazali prav člani te skupine.

Sami so si uredili igrišče, sami si že ves čas kupujejo opremo in plačujejo najemnine ter druge stroške. Igrajo pa nogomet, pozimi malo v telovadnici, sicer pa na pomožnem igrišču NK Litija. Dvakrat tedensko se redno sestanejo in se dobro razgibajo, nadihajo, sprostijo in prijetno utrdijo. Na koncu pa se še pogovorijo o tem in onem, in vsem je všeč. Sto aktivnosti na leto je kar pravnja mera, še posebno, če človek komaj čaka na tisto nedeljo in sredo, ko se bo sestal s somišljeniki. Članarino plačujejo vsi, tudi samouprava jim gre, udeležba pa sploh ni problem. Kaj vse lahko nastane, če se dobe skupaj ljudje s skupnimi interesi. Sedaj delujejo kot sekcija TVD Partizan Litija, trenutno pa je v skupini 31 članov. Ob obletnici so izdali celo tiskano kroniko, da se ne bo kaj pozabilo. Večina članov skupine »Rekreativci 77« je tudi sicer zelo aktivna v družbenem življenju občine oz. na raznih področjih dela. Posnemanja vredna dejavnost, ni kaj reči. Le tako naprej. Š. S.

Od 18. do 25. 7. 1987

Sedmi pionirski planinski tabor

Več kot dvajset osnovnošolcev, dva srednješolca in trije odrasli so v mesecu juliju preizkušali svoje teoretično znanje, ki so si ga pridobili med šolskim letom na predavanjih in izletih.

Utaborili so se v Tamarju, blizu planinske koče. To je bilo njihovo izhodišče za vsakodnevne planinske izlete na bližnje vrhove.

Povzpeli so se na vrh velike skalnice v Planici, Kotovo sedlo, Slemenovo špico—Vrščič, bolj izurjeni pionirji pa

po Hanzovi poti na Mojstrovko, Vitranc—Cipernik, Ponco, ogledali so si tudi izvir Save Dolinke—Zelence.

V popoldanskem času so vodniki pripravili predavanja iz gorske reševalne službe in gibanja v gorah. Organizirana je bila tudi slikarska kolonija, ki jo je vodil Pavle Smolej. Seveda pa niso pozabili na družabne igre, športna tekmovanja ter zaključni večer s programom.

Pri vsem tem so strokovno pomagali vodniki: Jože Repina, Andrej Janežič, Jelka Petek, Rok Mlakar, Aleš Mohar, Andrej Fink in Anica Mohar kot vodja tabora. Za prehrano so skrbeli: Drago Borišek, Slavi Borišek in Marija Smolej. Ob koncu tabora smo ugotovili, da je bilo enotedensko bivanje v naravi za otroke prijetno in vzgojno. Bilo bi še prijetnejše, če nam prva dva dneva ne bi nagajal dež.

Za uspešno izvedbo tabora so prispevali:

PD Litija, IUUV Šmartno, Mesarija Litija, Presad Gabrovka, Taborniška organizacija, Štab za TO in CZ, Odd. za LO, Osnovna šola Litija, cvetličarni Vijolica in Vrtnica, bar Lap, bife pri Pakju, gostilna Čebin, frizerski salon Ančka in Silva, butik Lija, foto Zofka in foto Zmrzlak, steklarstvo Fojkar, sadje-zelenjava Mehdi, gostišče Verbnik Ivanka, avtoličarstvo Gospeti, slaščičarna Sadik, Pestotnik Gusti, kozmetika BERCON, Rančigaj, Špes, Sodnik, Grošelj, Nemeček, Vozelj, Dimec, Flus, Drnovšek, Mlakar, Štrus, Boštjančič, Juvan, Čepin, Lipužič, Zupan, Lesjak, Pavlica, Zore, Šmejc, Učakar, Rozman.

daj več sekcij v športno-rekreativni dejavnosti: kegljaško, namiznoteniško, balinarsko, strelsko, šahovsko, ribiško, smučarsko in plavalno sekcijo. Komisija za šport in rekreacijo pri Zvezi društev invalidov Slovenije vsako leto pripravi koledar tekmovanj za vseh 10 regij za regijska in medregijska tekmovanja ter republiška prvenstva. Naše društvo je vključeno v zasavsko-posavsko regijo. Doslej smo se udeležili vseh razpisanih tekmovanj, na katerih smo dosegli kar lepe rezultate, tako smo v streljanju z zračno puško zasedli tretje mesto ekipno, v balinanju drugo mesto ekipno in v kegljanju tretje mesto ekipno. Na medregijskem tekmovanju v namiznem tenisu celjske in zasavsko-posavske regije smo posamezno dosegli drugo, tretje, četrto, peto in šesto mesto, tako da so se trije naši člani uvrstili na republiško prvenstvo v namiznem tenisu, kjer so se tudi odlično uvrstili. Dosegli so drugo, četrto in peto mesto. En član se je uvrstil v republiško ekipo, ki bo zastopala Zvezo invalidov Slovenije na državnem prvenstvu, ki bo v Aranžolovcu. Na medregijskem tekmovanju v lovu rib s plovcem celjsko-zasavsko-posavske regije smo dosegli tretje mesto in se tako uvrstili na republiško prvenstvo, ki ga je organiziralo in izvedlo Društvo invalidov Litija 26. 9. 1987 v ribniku Ribniške družine Litija v črnem potoku. Udeležilo se ga je 10 ekip. Prvo

mesto je osvojilo DI Vič-Rudnik (78 točk), drugo DI Litija (60 točk), tretje DI Titovo Velenje (55 točk), četrto DI Črnomelj (47 točk), peto DI Ptuj (38 točk), šesto DI Ljutomer (32 točk), sedmo DI Gornja Radgona (29 točk), osmo DI Nova Gorica (12 točk), deveto DI Laško (11 točk), deseto pa DI Cerkljica (2 točki). Ekipe so bile mešane (moški in ženske). Med ženskami je naša tekmovalka Olga Ceglar zasedla prvo mesto (18 točk), za kar je prejela posebno priznanje — diplomu Zveze društev invalidov Slovenije, celotna ekipa DI Litija pa je prejela srebrne kolajne in priznanje za doseženo drugo mesto.

Društvo invalidov Litija se zahvaljuje Ribiški družini Litija, predsedstvu, gospodarskemu odboru in tekmovalni komisiji pri RD Litija za vso pomoč, ki so nam jo nudili ob izvedbi tekmovanja, saj so nam omogočili in pomagali že tretje leto organizirati in izvesti v njihovih vodah tekmovanje v lovu rib s plovcem.

Vse naše člane vabimo, da se bolj množično udeležujejo športno-rekreativnih dejavnosti. Vsa pojasnila dobite v pisarni društva vsak petek od 16. do 17. ure.

Komisija za rekreacijo in šport pri DI Litija
BRANE GROZNIK

Na GEOSS — še z rolkami!

Tek na rolgah prvič pri nas

V nedeljo, 15. novembra, bo v naši občini še ena zanimiva športno rekreativna in množična prireditev, in sicer tek z rolkami. Prireditev bo izvedena v okviru koledarja množičnih športno rekreativnih prireditev v Sloveniji v letu 1987.

Tako se nam obeta ogled izredno zanimive tekme, na kateri bodo poleg rekreativcev (tudi iz naše občine) sodelovali tudi nekateri naši najboljši smučarski tekači in tekačice. Tekmovanje bo izvedeno v vseh običajnih kategorijah od pionirjev in pionirk, mladink, mladincev do članic, članov in veteranov. Proge bodo različno dolge, cilj vseh kategorij pa bo na GEOSS-u — geometričnem središču Slovenije na Sp. Slivni. Večina startov bo v Sp. Hotiču, mlajše kategorije pa bodo startale nekoliko višje. Cesta od Sp. Hotiča do GEOSS-a bo

tega dne med tekmo delno zaprta za ves promet. Tek bo organizirala tekaška sekcija PARTIZAN LITIJ.

KDAJ, KJE, KAKO?

Tek z rolkami na GEOSS bo 15. novembra 1987. Start bo ob 10. uri v Sp. Hotiču. Cilj: GEOSS. Dolžina proge 7 km, višinska razlika 404 m. Gledalci, ki si želijo ogledati tek, morajo priti na prireditev (na start, ob progo ali na cilj) pravočasno zaradi delne zaporednosti, ki bo začela veljati ob 9.45, do predvidoma 10.45. Vstopnine ne bo!

Š. S.

Mali oglasi

Uspešno inštruirava matematiko, fiziko in angleščino za osnovne in srednje šole. Telefon 882-970.

3-sobno stanovanje v Litiji prodam. Tel. 881-821 (popoldne po 17. uri). Naslov: PANTAR BORIS, Luke Svetca 5, Litija.

PREDILNICA LITIJ p. o.

nudi: kardirano in česano bombažno, stanično in sintetično enojno in sukanu prejo v vseh barvah in efektne sukanke.